

OVERNATTING PÅ VALESTRAND

Stedsanalyse

Forprosjekt
Stedsanalyse
Prosesslogg
Casestudier
Prosjektoppgave
Prosjektpresentasjon

Abstrakt

Stedsanalysen fokuserer på å forstå stedet vi jobber på. Ved å utføre en grundig stedsanalyse, vil vi øke vår forståelse for hvilket program vi ønsker å tilby til mennesker som besøker området, og hva lokale aktører tror kan være mulig. Målet med analysen er å ha et godt grunnlag for valg av tomt.

Innholdsfortegnelse

del 1	I regionen	s. 4
del 2	Osterøy	s. 13
del 3	Statistikk	s. 20
del 4	Valestrand	s. 22
del 5	Tomtene	s. 35
del 6	Valg av tomt	s. 38
del 7	Referanseliste	s. 46

1 I regionen

Hvorfor overnatting på Valestrand?

Nord for Bergen ligger innlandsøya Osterøy. Det er en øy på omtrent 330 km² som har mye natur, gamle tradisjoner og er omsluttet av fjorder. I dag er det lite turisme på Osterøy, men det finnes et ønske om å øke næringen. Dette er for å gi større grobunn til å vise alt det flotte øya har å by på, samt for å kunne være med på å avlaste Bergen sentrum for turister. Dette ønsker vi å dra nytte av ved å planlegge et overnattingssted på Valestrand, et av tettstedene på Osterøy.

Osterøys beliggenhet i Norge.

Valestrands beliggenhet på Osterøy i Vestland fylke.

Osterøy

Osterøy er en spesiell øy, da den er omringet av fjorder på alle kanter. Her finner man flotte fjellturer, idylliske bygder, fjorder.

Osterøy betegnes gjerne som Norges største innlandsøy, da den ikke har noe direkte kontakt med havet. Den er omringet av tre fjorder, Osterfjorden, Sørfjorden og Veafjorden. Øya har to hovedforbindelser til fastlandet, broen i sør ved Haus, fergen i sørvest ved Valestrand. Det finnes også en mindre bro i nord som bare knytter en mindre del av veinettet til fastlandet.

Osterøy har 8120 innbyggere per 2019. Den største delen av øya tilhører Osterøy kommune, mens en mindre del i nordøst tilhører Vaksdal kommune.

Osterøy kommune består av flere bygder, som varierer i størrelse. Valestrand, Lonevåg, Haus og Fotlandsvåg er de største. Hamre, Bruvik, Hosanger og Tysse er av de mindre.

Lonevåg er øyens administrative senter. Her finner man blant annet rådhuset, politi, NAV, bibliotek, idrettshall og kjøpesenter. Her er mange av arbeidsplassene som finnes på øya i blant annet industrinæringen. Øyas eneste videregående skole og offentlige ungdomsskole ligger også i Lonevåg.

Osterøy markert med de største tettstedene.

Valestrand

Valestrand, også kalt Valestrandsfossen, er øyens største bygd med sine 1303 innbyggere. Det er en populær bygd i stadig utvikling, hvor man har nærhet til fastlandet gjennom fergen og har mye flott natur rett utenfor døren.

Bygda består av flere boligområder, som strekker seg over et stort område. Tettst ligger boligfeltene rundt fergekaien, hvor fergen går en gang i halvtimen til fastlandet. I forlengelsen av fergekaien finner man også sentrum i bygda, med dagligvarebutikk, puber og frisør.

Valestrands store stolthet er Ole Bull huset, en sveitservilla som var fiolinisten Ole Bulls sommerhus. Her samles bygda hver 17.mai og hører på årets 17.mai tale. Flere ting i bygda er også kalt opp etter fiolinisten, både fergen, kroa og et helt byggefelt.

Menneskene som bor på Valestrand er engasjerte, og bryr seg om bygda. Det er mye aktivitet, med blant annet revyoppsetninger i Ungdomsshuset, bygdekino og fullsatte fotballkamper med blodfans ikledd dress på hver kamp.

Engasementet for bygda kan spesielt vises i kampen om å ha fergen. Fergesambandet Valestrand - Breistein skulle i 2004 legges ned, men da samlet bygda seg og startet sitt eget aksjeselskap for å fortsette fergesambandet med ny ferge. Selskapet har hele 430 aksjonærer fra lokalmiljøet.

Ortofoto av Valestrand markert med lokalnavn.

Hvordan komme til Valestrand?

Det eksisterer tre fastlandsforbindelser på Osterøy. To av de er broer. Den siste forbindelsen er med ferge mellom Valestrand og Breistein. Fergen går en gang i halvtimen, og det tar 15 minutter over fjorden.

Av de to broene er det bare en som fører til Valestrand. Dette er Osterøybrua, som går mellom Arna i Bergen, og Kvisti på Osterøy. Osterøybrua har forbindelse med den sørlige og nordvestlig delen av Osterøy. Den andre broforbindelsen, Kallestadneset bro, binder den nordøstlige delen av Osterøy med fastlandet.

I Arna finner man den nærmeste togstasjonen til Osterøy og Valestrand. Derifra kan man ta tog til Bergen sentrum på 10 minutter, eller ta tog videre østover i landet.

Flesland flyplass er den nærmeste flyplassen til Valestrand, som er omtrent 50 minutter med bil unna. Ellers kan man ta buss til Åsane terminal eller Bergen sentrum, og ta flybuss videre. Denne reiseruten vil ta omtrent 1 time og 10 minutter.

Bil med ferge

Bergen sentrum	30 min
Flesland	50 min
Arna togstasjon	30 min

Bil over bro

Bergen sentrum	45 min
Flesland flyplass	55 min
Arna togstasjon	25 min

Tog til Arna

Bergen sentrum	10 min
Oslo	6 t 20 min

Overnattingstilbud i områdene rundt Bergen

Hotell rundt Bergen

Bergen er den nærmeste byen til Valestrand, og er et sentrum for Vestland fylke. Vi har fått uttalelser fra blant annet Osterøy reiselivslag om at Bergen er interessert i å kunne avlaste sentrum for turister, og vil utvikle områdene rundt som mindre turistmål. Her er det mye å oppleve og se som ikke byen tilbyr, blant annet på Osterøy, men også andre deler av områdene rundt byen. Ved å se på hoteller i omtrent samme radius rundt Bergen kan vi få en indikasjon på hva et hotell på Valestrand burde være, hvor stort og hva det kan tilby.

I områdene rundt

Hotellene rundt Bergen ligger seg, som man ser på kartet til høyre, i noen klynger rundt mindre steder. Blandt annet finner man et par hoteller på Sotra, Osøyro og rundt Askøy, samt på Osterøy.

Hotellene har ulik størrelse, og varierer mellom å tilby leiligheter, hotellrom og motellrom. Det minste hotellet er Glesvær Rorbu med bare 8 leiligheter, mens det største hotellet er Solstrand Hotell & Bad, som har hele 135 rom.

De fleste hotellene er fokusert på å tilby opplevelser som har med fjord og sjø å gjøre, som båtturer og fiske. To av hotellene har også spesialisert seg på spa og velvære.

På Osterøy

På Osterøy finner man tre overnattingssteder, som tilbyr forskjellige overnattingsopplevelser. Et etablert større hotell med alle hotellfasiliteter, et minihotell fokusert på overnatting, og en gård som tilbyr overnatting på en gård i drift.

Her ser man at det kan være naturlig å legge til en mellomting mellom disse hotellene. Valestrand peker seg også ut som et sted som kan være naturlig å legge et hotell, da det ikke ligger noe på den sørvestlige delen av øyen.

Hotellene rundt Bergen

Leilighetshotell ved skjærgården

Et hotell med motellrom

Glesvær Rorbu, Glesvær

Foto: glesver-rorbu.no

Om:
På Glesvær kan man bo i koselige rorbuer. Det er lett å leie seg båt og nytte seg at havet.

Antall rom:
8 rorbuleiligheter, for 4 til 6 personer

Fasiliteter/Opplevelser:
Kafe, båt, SUP, linedancekurs, fiske, coasteering, kajakk, museum, teambuilding, dykking

Nettside:
<http://www.glesver-rorbu.no>

Sotra Rorbusenter, Glesvær

Foto: rorbusenter.com

Om:
Sotra Rorbusenter tilbyr også overnatting i rorbuer i naturskjønne områder.

Antall rom:
10 rorbuleiligheter, for 4 til 10 personer

Fasiliteter/Opplevelser:
Tur, fiske, dykking, gold, sykkel, kano, fugletitting, havørnsafari, museum

Nettside:
<https://www.rorbusenter.com>

Lauvøy Feriesenter, Askøy

Foto: booking.com

Om:
I havgapet på Askøy finner man Lauvøy Feriesenter. Her har de gode tilbud til familier på tur.

Antall rom:
16 leiligheter, 52 sengeplasser

Fasiliteter/Opplevelser:
Tur, sykkel, fiske

Nettside:
<https://www.lauvoy.no/>

Ågotnes Hotell, Ågotnes

Foto: agotneshotell.no

Om:
Ågotnes hotell ligger sentralt på Ågotnes på Sotra. Det er nærmeste nabo til Coast Senter Base, hvor flere on- og offshorefirmaer holder til.

Antall rom:
20 hotellrom og 48 motellrom

Fasiliteter/Opplevelser:
Kafe og bar, tur, fiske, sykkel, bowling, kjøpesenter

Nettside:
<https://agotneshotell.no/>

Hotellene rundt Bergen

Spa og velvære-hotell

Solstrand Hotell & Bad, Osøyro

Foto: booking.com

Om:

Solstrand stod ferdig i 1896 og har siden drevet hotelldrift. Hotellet er spesielt kjent for sin avdeling for spa og velvære, og sin gode restaurant.

Antall rom:
135 rom

Fasiliteter/Opplevelser:

Spa og Velvære-senter, restaurant, turer langs fjord og fjell, kajakk, golf, båtturer, museum, kunst og kultursenter

Nettside:

<https://solstrand.com/no>

Panorama Hotell & Resort, Steinsland

Foto: panoramahotell.no

Om:

Panorama Hotell & Resort ligger i havgapet på Sotra, og beskrives som et moderne fjordhotell.

Antall rom:
57 dobbeltrom og 8 fjordsuiter

Fasiliteter/Opplevelser:

Velvære-avdeling, stormwatching, strandrydding, guidet turer, kajakk, båttur, fiske, sykkel, fjelltur, coasteering, SUP, teambuilding, vin- og ølsmaking, sumobryting, gokart, museum

Nettside:

<https://www.panoramahotell.no>

Større hotell med 40-50 rom

Bjørnafjorden Hotell, Osøyro

Foto: bjornafjord.no

Om:

På dette eldre gårdsbruket kan man bo i tradisjonelle trebygninger med flott utsikt mot Bjørnefjorden.

Antall rom:
30 enheter, dobbeltrom, enkeltrom og juniorsuiter, 2 små hus

Fasiliteter/Opplevelser:

Restaurant, turer langs fjord og fjell, kajakk, golf, båtturer, fiske, dykking, museum, kunst og kultursenter

Nettside:

<https://www.bjornafjord.no>

Alver Hotell, Alversund

Foto: alverhotel.no

Om:

Alver Hotell ble etablert i 1959, og har en unik kulturhistorisk beliggenhet. Hotellet ble etablert på gården til besteforeldrene til Amalie Skram.

Antall rom:
48 rom, 86 sengeplasser

Fasiliteter/Opplevelser:

Restaurant, fjordcruise, fiske, golf, botanisk hage, tur, museum, dyrehold

Nettside:

<https://www.alverhotel.no/>

Hotellene på Osterøy

Fjordslottet Hotell, Fotlandsvåg

Om:
Fjordslottet Hotell ble oppført i 1851 som direktørbolig til Fotlandsvåg Bomullspinneri. Det ble lenge brukt som privat bolig, helt til det i 1997 ble restaurert og tatt i bruk som hotell.

Antall rom:
39 rom og 1 brudesuite, 86 sengeplasser

Fasiliteter/Opplevelser:
Konferanser, bryllup, blåtur
Turer langs fjord og i fjell, leie av båt, fiske

Nettside:
<http://www.fjordslottet.no>

Osterøy Minihotell, Lonevåg

Om:
Midt i Lonevåg sentrum ligger Osterøy Minihotell. Fra Lonevåg har man god mulighet til å utforske resten av Osterøy.

Antall rom:
8 dobbeltrom og 2 treroms leiligheter

Fasiliteter/Opplevelser:
Restaurant (Kro), kjøpesenter, bibliotek

Nettside:
<http://www.vesttrade.no/index.cfm?id=62482>

Skjerping Gård, Skjerping

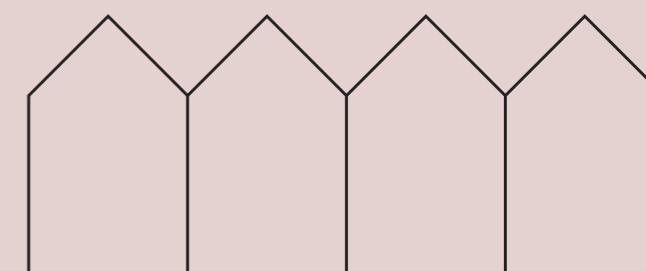
Om:
På denne gården i ein dal på Osterøy kan man leie hele bygninger og bo i et fungerende mindre gårdsbruk. Her finner man blant annet sauer, hester og høner.

Antall rom:
3 bygninger, med 4 sengeplasser, 12 sengeplasser og 7 sengeplasser

Fasiliteter/Opplevelser:
Gårdsliv, fjellturer, fiske, lokalmuseum

Nettside:
<http://www.skjerping.net>

Konklusjon i forhold til vårt prosjekt

Om:
Vi ser at det som tilbys i området er mer eller mindre tradisjonelle hotellrom. Det å kunne tilby en annen romlig opplevelser og et spennende hotellrom, kan supplere området fint.

Antall rom:
Det kan være fint å legge seg som en mellomting, for å ikke konkurrere med det som allerede finnes. Et hotell med 30 sengeplasser virker passende.

Fasiliteter/Opplevelser:
Noen grunnleggende hotellfasiliteter som restaurant kan være bra å ha. Vi vil se videre på hvilke opplevelser vi kan tilby i forhold til hva som vil passe i bygda.

Alternativ overnatting

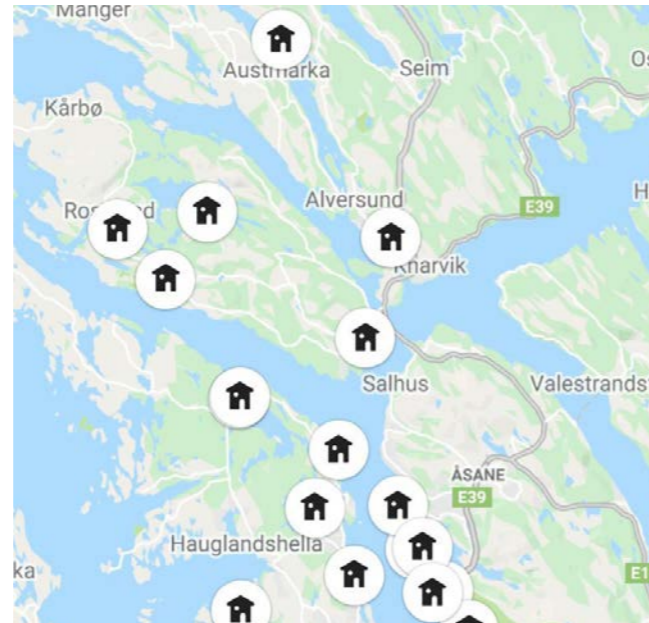
Leie av overnattingssteder via AirBnB

Det er også mange steder å bo via AirBnB i omtrent samme avstand fra Bergen. Her kan man leie alt fra leiligheter og rom, til hele hus. Her kan man også bo i utkanten av de større stedene hvor de mer tradisjonelle hotellene ligger.

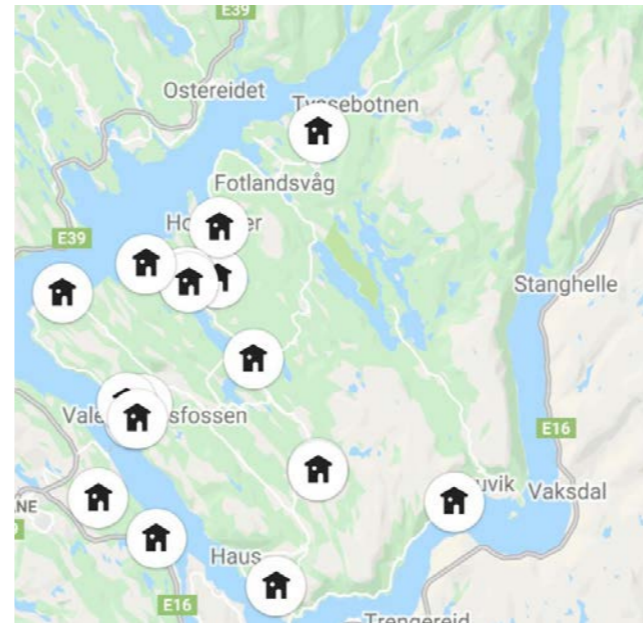
De siste årene har AirBnB og andre private aktører kommet inn på markedet for turisme. Derfor har vi undersøkt hvilket tilbud som eksisterer i Bergen og omegn, for å undersøke hvordan disse kan være med på å endre programmet.

Det er 9 steder å bo via AirBnB på Valestrand. De varierer i størrelse, men er for det meste hele hus til leie. Disse reklamerer for omkringliggende natur og har plass til 2-7 gjester. Generelt ser vi i området rundt at det reklameres for natur og hvilke opplevelser man kan få når man ikke bor direkte i byen.

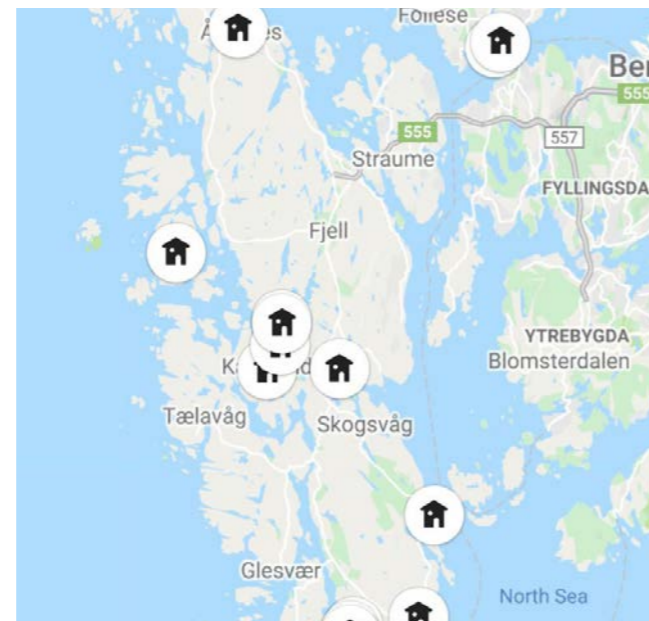
På Valestrand er det fem personer som leier ut leiligheter og hus. Vi har prøvd å få kontakt med noen av utleierne, for å høre hvilken type folk som kommer på besøk og når på året sesongen deres er, men har vi dessverre ikke fått noe svar.

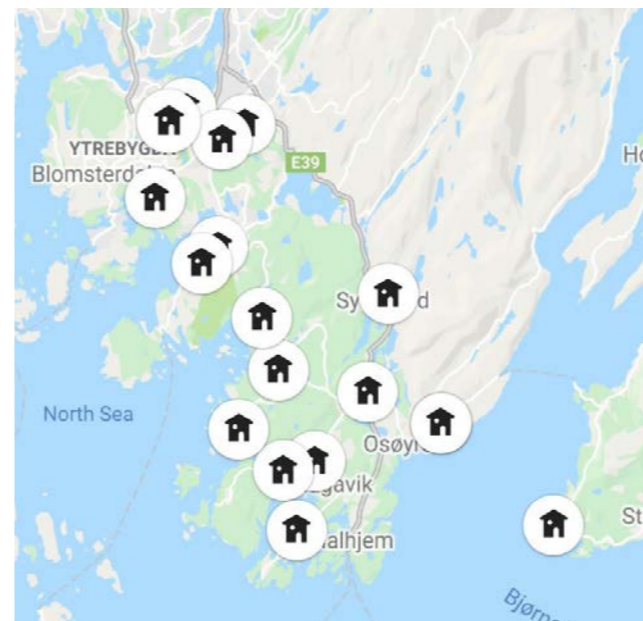
AirBnB nordvest for Bergen

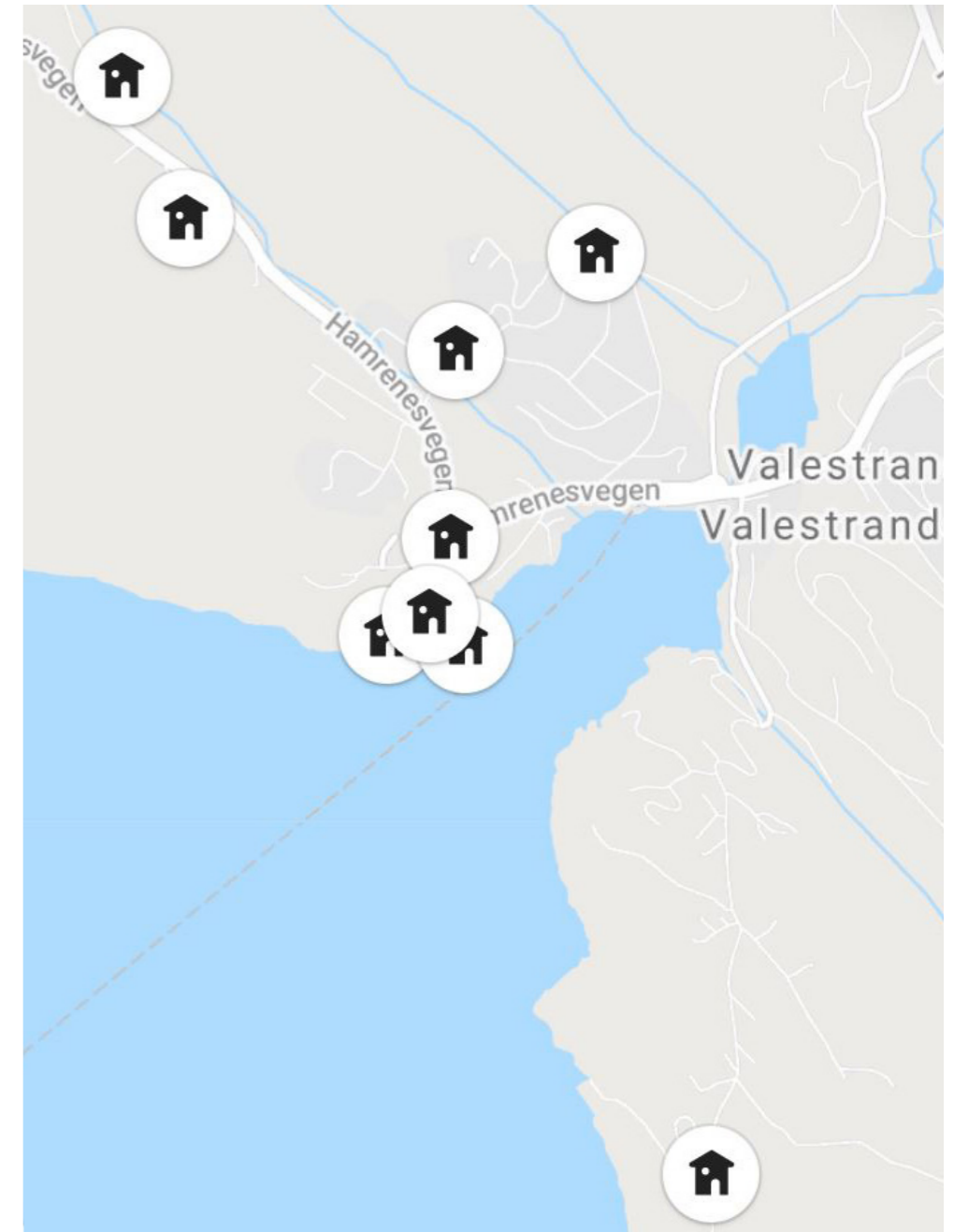
AirBnB nord for Bergen

AirBnB sørvest for Bergen

AirBnB sør for Bergen

AirBnB på Valestrand

2 Osterøy

En Innenlandsøy

Topografi

Osterøys topografi preges av fjorder og fjell. Den sørvestlige delen av øya er en del av Bergensbuene. Buene er en del av en fjellkjede som går fra øst mot vest, og svinger så mot vest igjen. I disse buene er det sprekk daler og fjordløp som går langs med fjellkjeden. Vær og vind følger de samme dalene fra øst og vest.

Valestrand ligger i dette området, noe som er tydelig i hvordan man har bygget i landskapet. Boligfeltene på Valestrand brer seg langs med dalene i fjellkjeden, med noen få unntak. Bildet nederst til høyre viser hvordan boligfeltene ligger i landskapet. Sundet inn mot Valestrand sentrum ligger på tvers av disse dalene. Beveger man seg fra sundet og sentrum inn i disse dalene mister man synet til fjorden. Noe som fører til at Valestrand generelt sett har veldig lite kontakt med fjorden, selv om det er en fjordbygd.

Flyfoto av Osterøy og fjordene rundt.

Valestrand sett fra høyden Heje.

Bevegelse

Den letteste måten å komme seg rundt på Osterøy er via bil. Alle de store bygdene er forbundet med bilvei. Ellers er også fjorden en fin vei mellom bygdene, om man har båt.

Tross en utfordrende topografi, er det også mulig å sykle og gå rundt på øya. Spesielt sykkel kan være et godt alternativ, da det ikke er fortau på de fleste veiene som binder bygdene sammen.

	Bil	
	Lonevåg	10 min
	Hosanger	20 min
	Tyssebotn	35 min
	Haus	20 min
	Bruvik	30 min
	Havrå tunet	20 min
	Osterøy Museum	15 min
	Sykkel	
	Lonevåg	40 min
	Tyssebotn	1 t 45 min
	Haus	55 min
	Gange	
	Lonevåg	2 t
	Hamre	1 t 30 min

Attraksjoner

Turistattraksjoner

- 1 Hamre kirke
- 2 Ole Bull huset
- 3 Kossdalsvegen
- 4 Mjøsvågen
- 5 Herlandsfossen kraftstasjon
- 6 Herlandsnesjene
- 7 Osterøy museum
- 8 Havråtunet

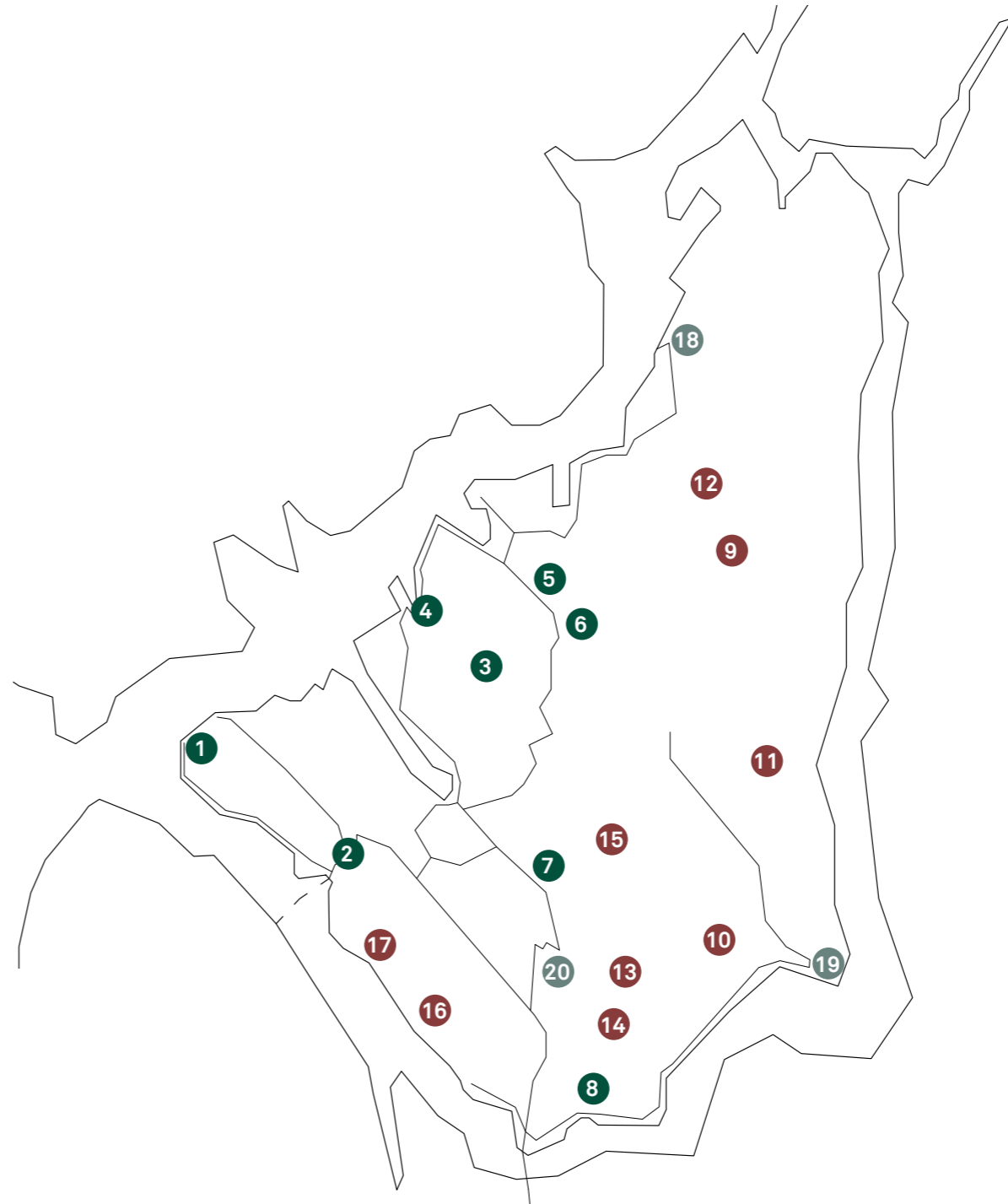
Fjellturer

- 9 Høgafjellet - 869 moh.
- 10 Brøknipa - 822 moh.
- 11 Rispingen - 742 moh.
- 12 Kvamsfjellet - 694 moh.
- 13 Vedåfjellet - 673 moh.
- 14 Såtefjellet - 666 moh.
- 15 Stongfjellet - 640 moh.
- 16 Stemmeseggi - 572 moh.
- 17 Hånipa - 346 moh.

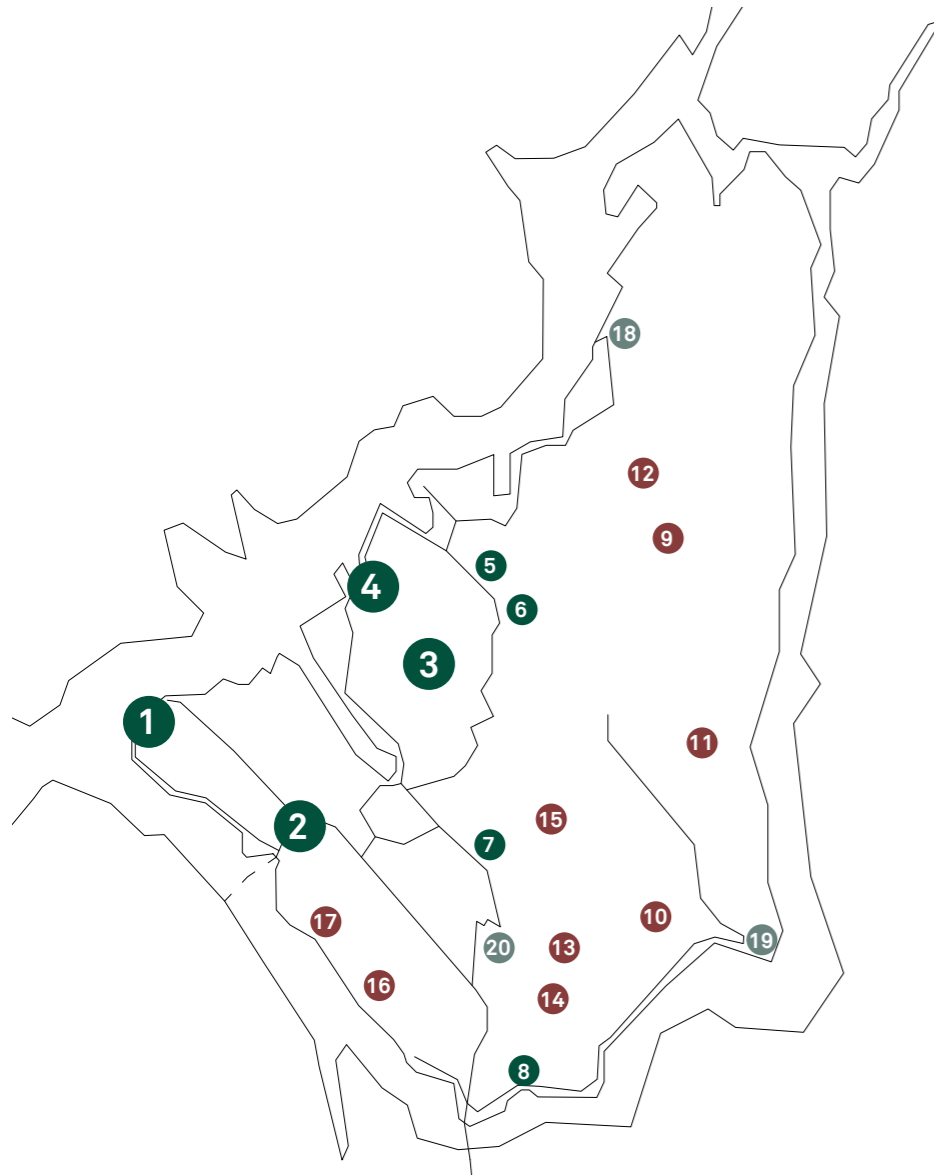

Gårdsturisme

- 18 Kleiveland gård
- 19 Klyvvikje gård
- 20 Skjerping gård

Attraksjoner

Historisk viktige steder

1 Hamre Kyrkje

Tømmerkirke bygget i omkring 1620. Kirken står på et historisk viktig sted, her har det vært kirke siden 1000-tallet.

2 Ole Bull huset

Sveistervillaen stod ferdig i 1869, og ble bygget av den verdenskjente fiolinisten Ole Bull, og ble brukt som hans sommerbolig.

3 Kossdalssvingene

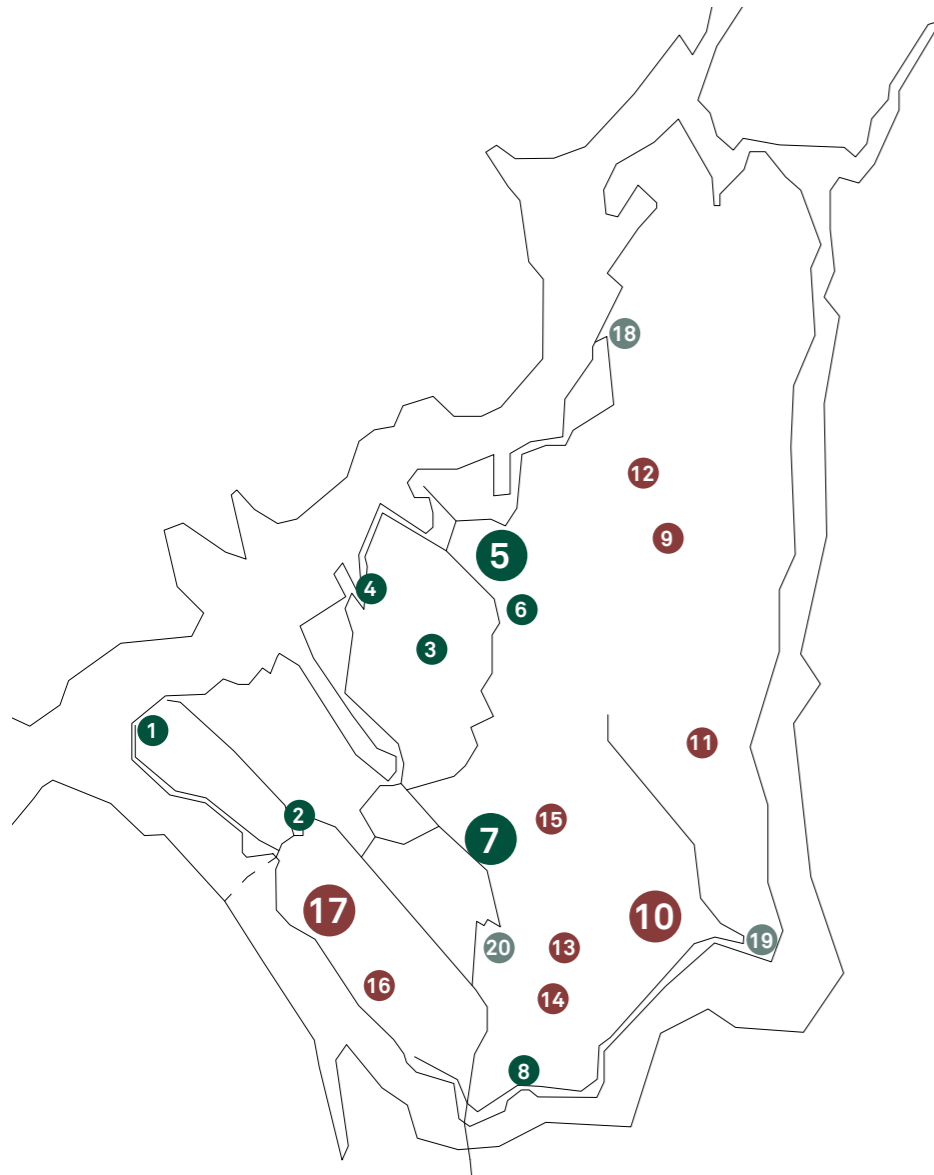
Kulturminne fra veibyggingen på Vestlandet i 1880-årene. Kossdalssvingane ble bygget for hånd mellom 1889 og 1893, og er en av de bratteste veiene i Norge med en stigning på 27%

4 Mjøsvågen

Et vernet nøst- og sjøhus-miljø. Her finnes også Mjøsvågen kafe, Mjøsvågen Galleri og galleributikk.

Attraksjoner

Museumsområder

7 Osterøy museum

Foto: Ann Steindal

Museum etablert i 1920. Forteller om livet i bygdene nord for Bergen, med fokus på fjordkultur og lokale håndverkstradisjoner.

Fjellturer

10 Brøknipa

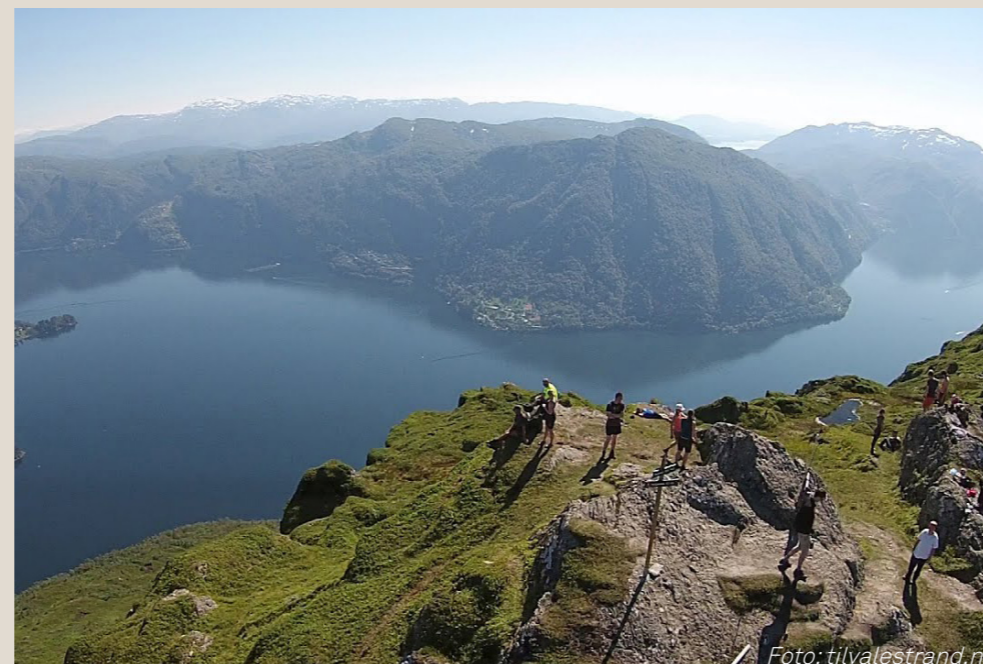

Foto: tilvalestrand.no

En populær fjelltopp blant turgåere på 822 moh. Den kan bestiges fra tre steder, Bruvikdalen, Hovden og Skaftå

8 Havråtunet

Foto: Odd Roar Aalborg

Gårdstun med historie helt fra bronsealderen. Et av de best bevarte klyngetunene på Vestlandet.

17 Hånipa

Foto: Harald Barsnes

En av Valestrands mest populære fjellturer. Med sine 346 moh får man god utsikt i fjordene rundt Valestran.

Historie

Tradisjonelt har Osterøy vært et sted hvor landbruket og fisket har vært de viktigste næringene. De gamle tradisjonene finner man fremdeles igjen, spesielt på Havråtunet, det godt bevarte klyngetunet 20 minutter unna Valestrand. Dette tunet vil vi se videre på i et eget hefte med casestudier på. På disse bildene kan man få et inntrykk av hvordan livet på Osterøy var på tidligere.

Fisket og fjorden

Gårdsbruket og livet på gården

Bildene er hentet fra digitaltmuseum.no

3 Statistikk

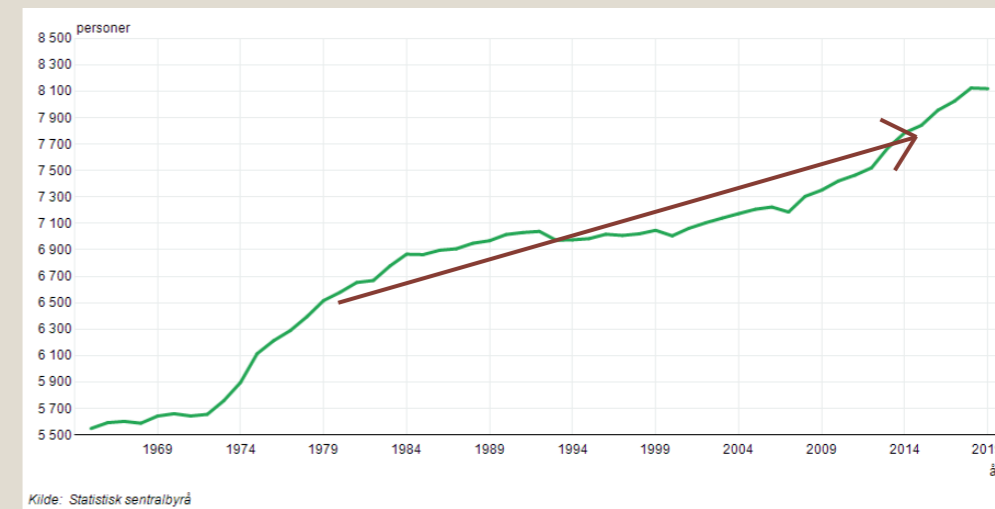
Hvem bor her i dag?

Menneskene som bor på Osterøy kan være med på å si noe om lokalmiljøet og hvilket sted det er vi jobber på. Å bli kjent med de lokale menneskene kan være viktig for å forstå hva de ønsker av et potensielt nytt hotell, som også kan tilby noe for dem.

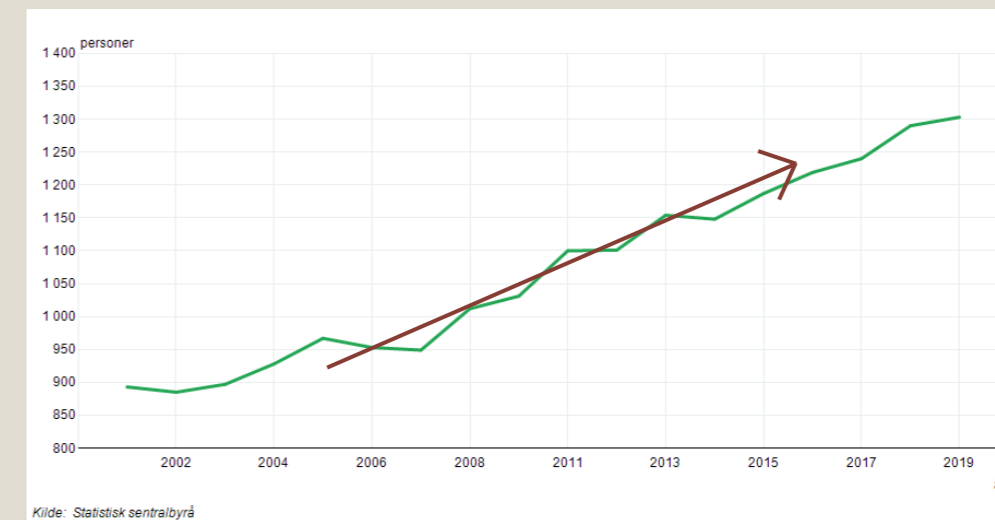
Befolkningstall og økning

På Osterøy

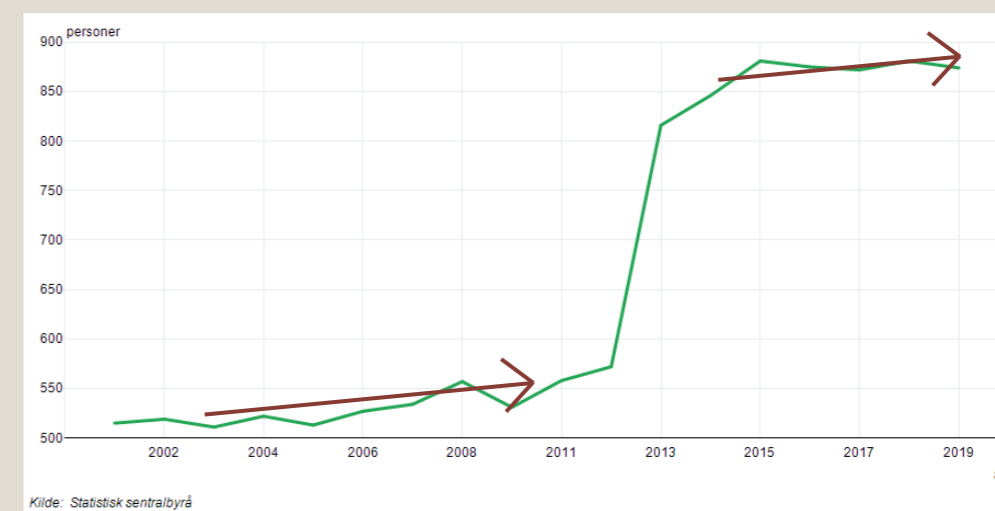
Osterøy har siden 1960-tallet økt i folketall, og fra rundt 2010 fått en større vekst. Det kan vise at Osterøy er en attraktiv kommune å bo i.

På Valestrand

Valestrand sin befolkning har økt jevnt fra år 2000 til i dag. Dette kan tyde på at det er en attraktiv bygd, og at aktiviteten i bygda også kommer til å holde seg i årene som kommer.

I Lonevåg

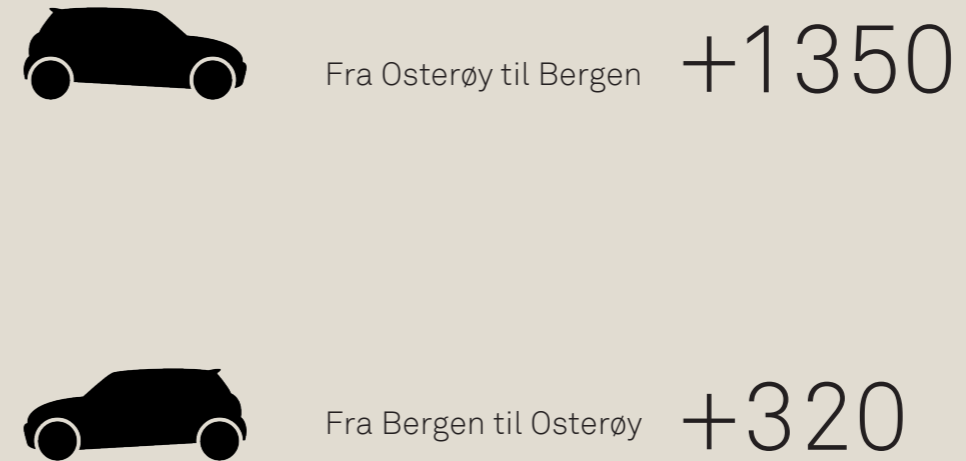

Lonevåg har til sammenligning med Valestrand en mye flatere befolkningsvekst, med unntak av et veldig stort hopp mellom 2012 og 2013. Dette er nok realiteten i mange norske bygder i dag.

Husholdningstyper

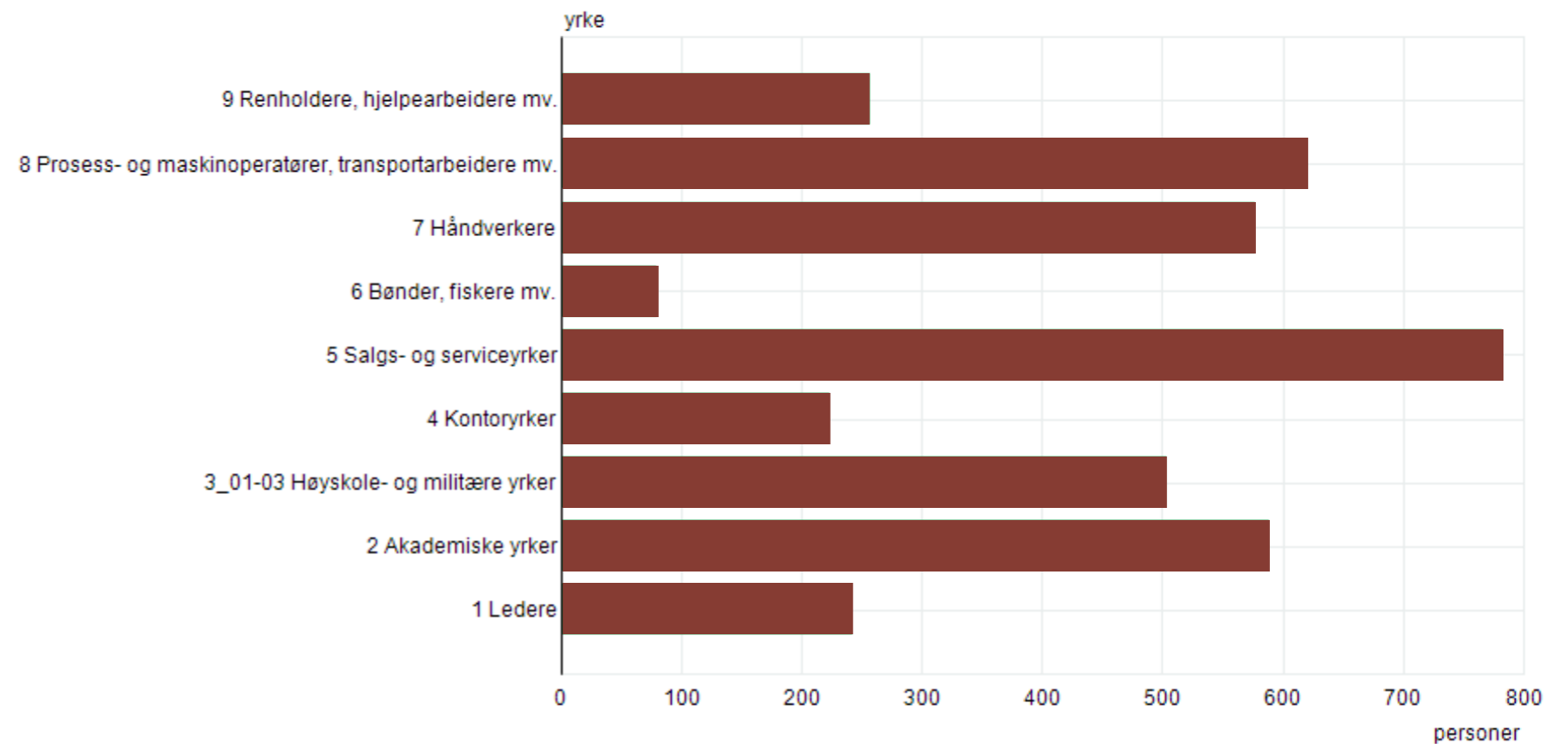
Pendlere

Det er mange ostringer som pendler til Bergen for arbeid, men bergenserene kommer også til Osterøy for å jobbe.

Arbeid

Diagrammet viser hvilke næringer ostringene jobber i. Her kan man blant annet se at antall ansatte i både prosess- og maskinoperatører og transportarbeidere, samt håndtverkere er ganske høy. Dette er yrker som historisk sett har vært viktige, og som fortsatt er det.

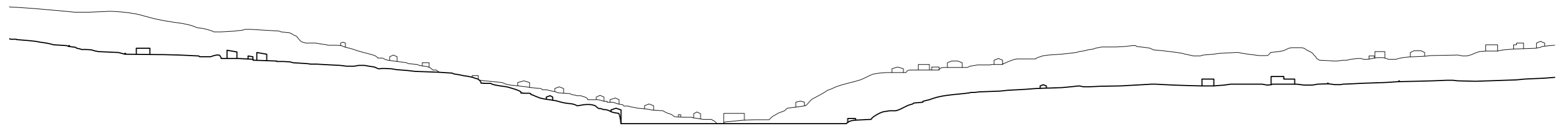

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Valestrand

Bygda

5m 10m

Snitt gjennom Valestrand 1:5000

De viktigeste stedene på Valestrand

De viktigste offentlige stedene på Valestrand er sentrum, kaien, fiskefabrikken og Ole Bull huset. Rundt disse stedene ligger boligfeltene, som Valestrand i all hovedsak består av.

I sentrum ligger alle de viktigste funksjonene i bygda. Disse ser vi nærmere på videre i stedsanalysen. Det er et viktig samlingspunkt for bygda, sammen med noen spesifikke bygninger, som barneskolen, ungdomshuset og Ole Bull huset.

Vannkanten har tradisjonelt vært et grunnlag for livet i Valestrand. Kaien er et gjennomfartspunkt for ikke bare Valestrand, men hele Osterøy. Fiskefabrikken er i dag den største arbeidsplassen i bygda. I fjordene rundt drives det med fiskeoppdrett, som fiskefabrikken videreforedler fisk fra.

Langs fjorden ligger også et spesielt garverimiljø. Dette er spesielt for hele regionen rundt, og er av interesse for museumsdriften i Vestland. Valestrand var fra midten av 1800-tallet en garveribygd, sammen med flere andre steder på Osterøy. Det siste av garveridriften ble avviklet på 90-tallet, og i dag står bygningene ubrukte og forfaller langs vannkanten. De er spesielt tydelige i innseilingen med fergen, og er en viktig del av bygningsmiljøet på Valestrand.

Bevegelse

På Valestrand er stort sett alt i gangavstand, men som i så mange andre bygder er det bilen som er det viktigste fremkomstmiddelet.

De to viktigste veiene er markert med mørkeblått og lyseblått. Mørkeblått er en av hovedveiene på Osterøy, fylkesvei 567, som går mellom Haukås i Bergen og Tysse på Osterøy. Dette er den mest trafikerte gaten, som også går rett gjennom sentrum. Den lyseblå veien er fylkesvei 5624, som går fra Valestrand til Hamre.

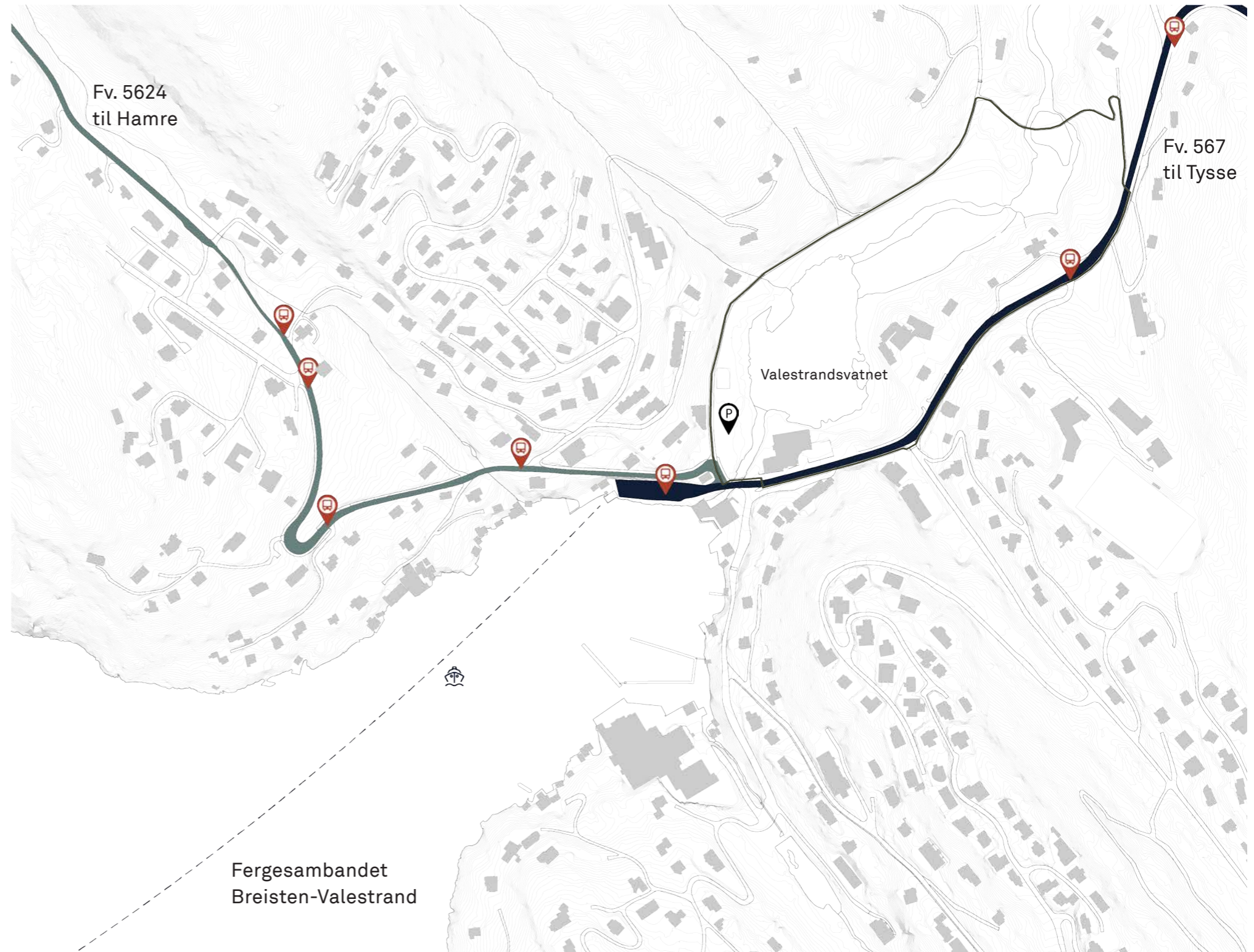
En fin gåtur som ligger rett ved sentrum, er rundturen rundt Valestrandsvatnet. Den er lett å gå, og er populær blant de lokale.

Buss

Fergen går en gang i halvtimen, og hver gang fergen legger til kai på Breistein står det en buss klar til å frakte passasjerer videre til Åsane terminal. Fra Åsane terminal er det veldig god forbindelse til Bergen med avganger omtrent hvert 5 minutt, samt også god forbindelse med direktebuss til flyplassen.

Det går direktebuss frå Osterøy til Bergen sentrum, og tilbake. Den kommer fra Lonevåg og går via fergen til sentrum. Den går hver halvtime i rushtiden, fra 7 til 9, og fra 15 til 17, og ellers spredt utover dagen.

Det går også buss som frakter passasjerer til andre deler av øyen. Også disse går i takt med fergen, og bussene som kommer fra byen.

Topografi

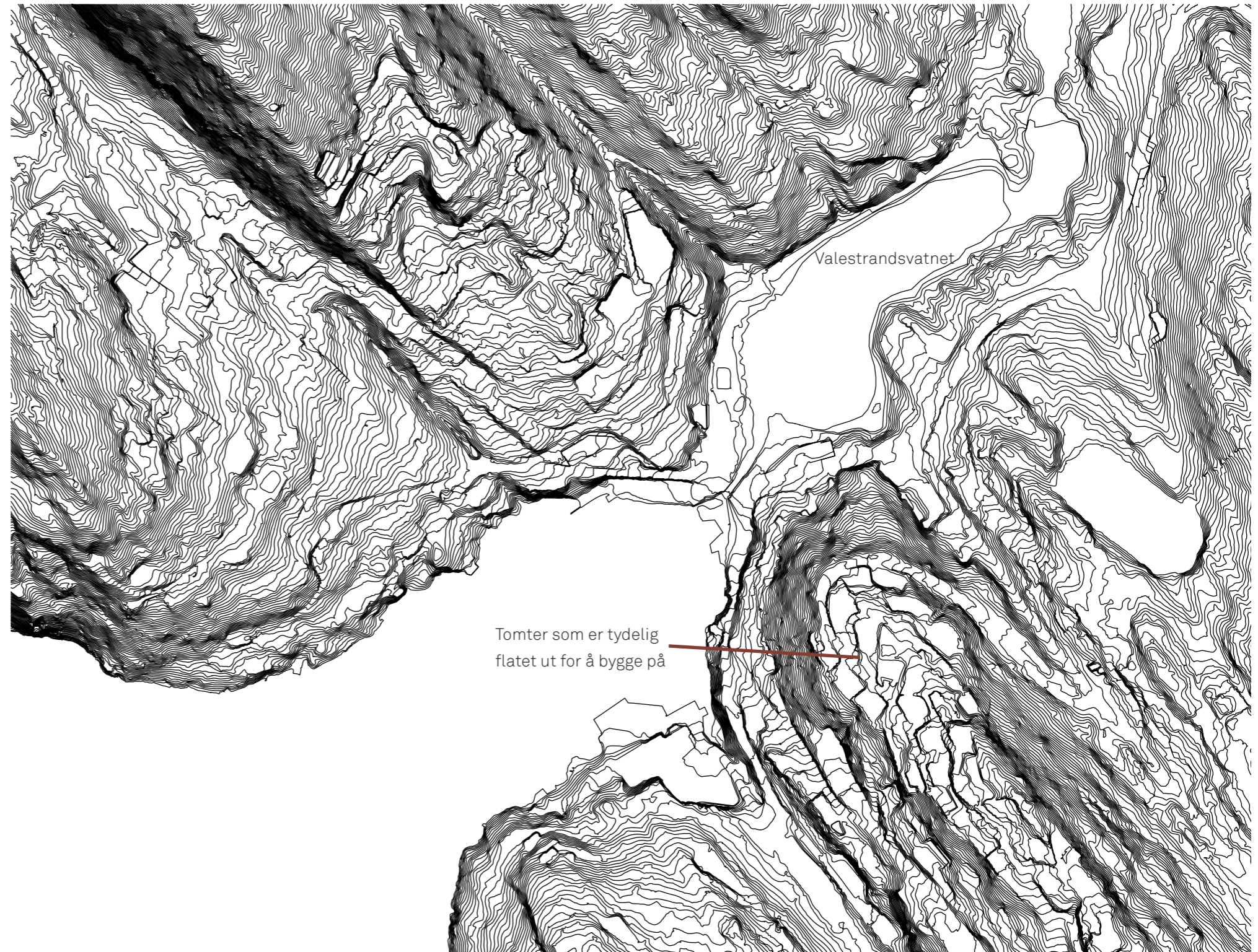
Topografien rundt Valestrand består av høye fjellsider og flere daler. Det er mye kupert terreng som kan være utfordrene å bygge i.

Valestrand ligger i et typisk vestlandsklima, med høye fjellsider og fjorder. Dette påvirker mye av hvordan klimaet er på stedet. Det er mye nedbør gjennom et år og milde somre og vintre, som vi ser nærmere på senere.

I nærområdet til Valestrand finner man flere små fjelltopper man kan gå til. Blant annet Stemmeseggi på 572 moh, Hånipo på 346 moh, og Nappen på 120 moh.

Dette landskapet kan være utfordrene å bygge i. Dagens holdning til dette er at man finner tomten man vil bygge på, og så flater man den ut og bygger på det flate. Det kan man se tydelig på enkelte deler av kartet til høyre.

Vi vil gjennom oppgaven vår undersøke hvordan man kan bygge i et slikt landskap på andre måter enn dagens standard. Her vil vi se på inspirasjon fra hvordan dette har blitt gjort tradisjonelt, noe som er samlet i et eget hefte med casestudier.

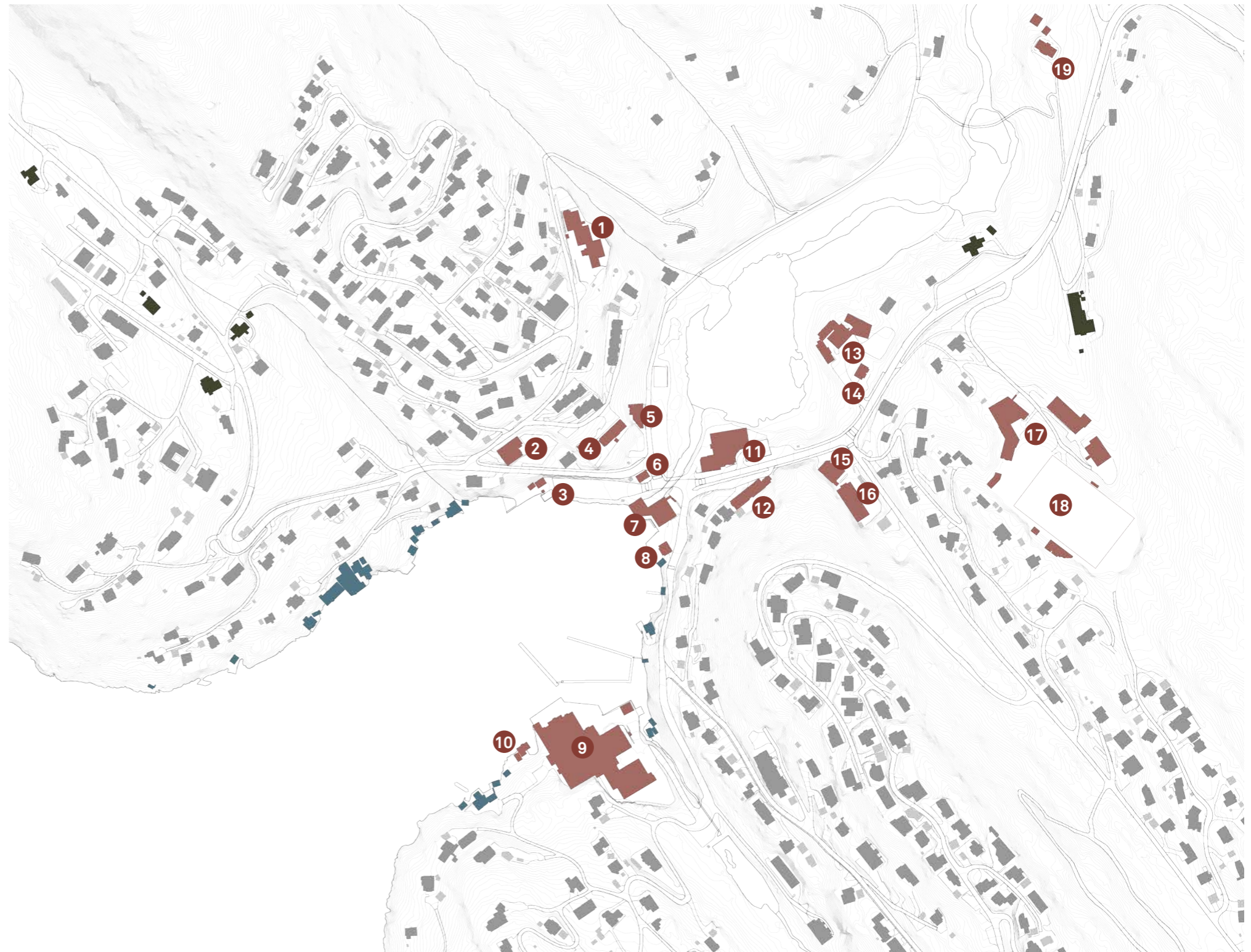

Program

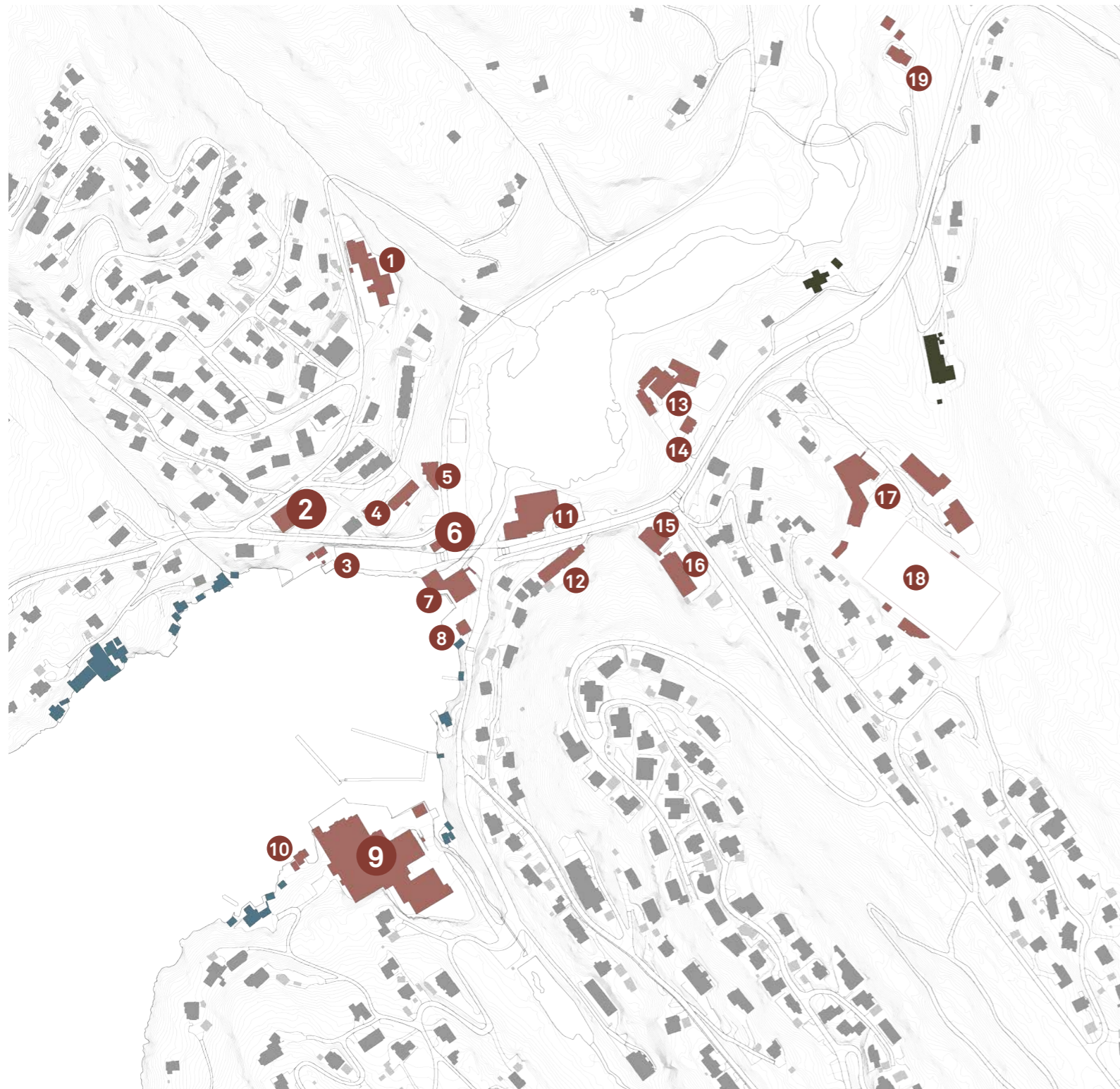
- Bolig
- Uthus og garasjer
- Offentlige bygninger
- Naust og forlatte industribygg
- Landsbruksbygninger

Spesifikke program

- 1 Barnehage med kveldsåpent treningssenter
- 2 Ungdomshuset
- 3 Fergekai med tilhørende driftlokaler
- 4 Barnehage
- 5 Murmesterforretning
- 6 Kafe
- 7 Legekantor og entreprenørfirma
- 8 Båthuset
- 9 Lærøy Fossen AS
- 10 Garverimuseum (ikke åpent for publikum)
- 11 Dagligvarebutikk og kro
- 12 Frisør
- 13 Ungdomsskole
- 14 Tannlege
- 15 Kro
- 16 Dekkhandel og butikk
- 17 Barneskole
- 18 Fotballbane
- 19 Ole Bull huset

Program

🕒 Valestrand 1:5000

2 Ungdomshuset

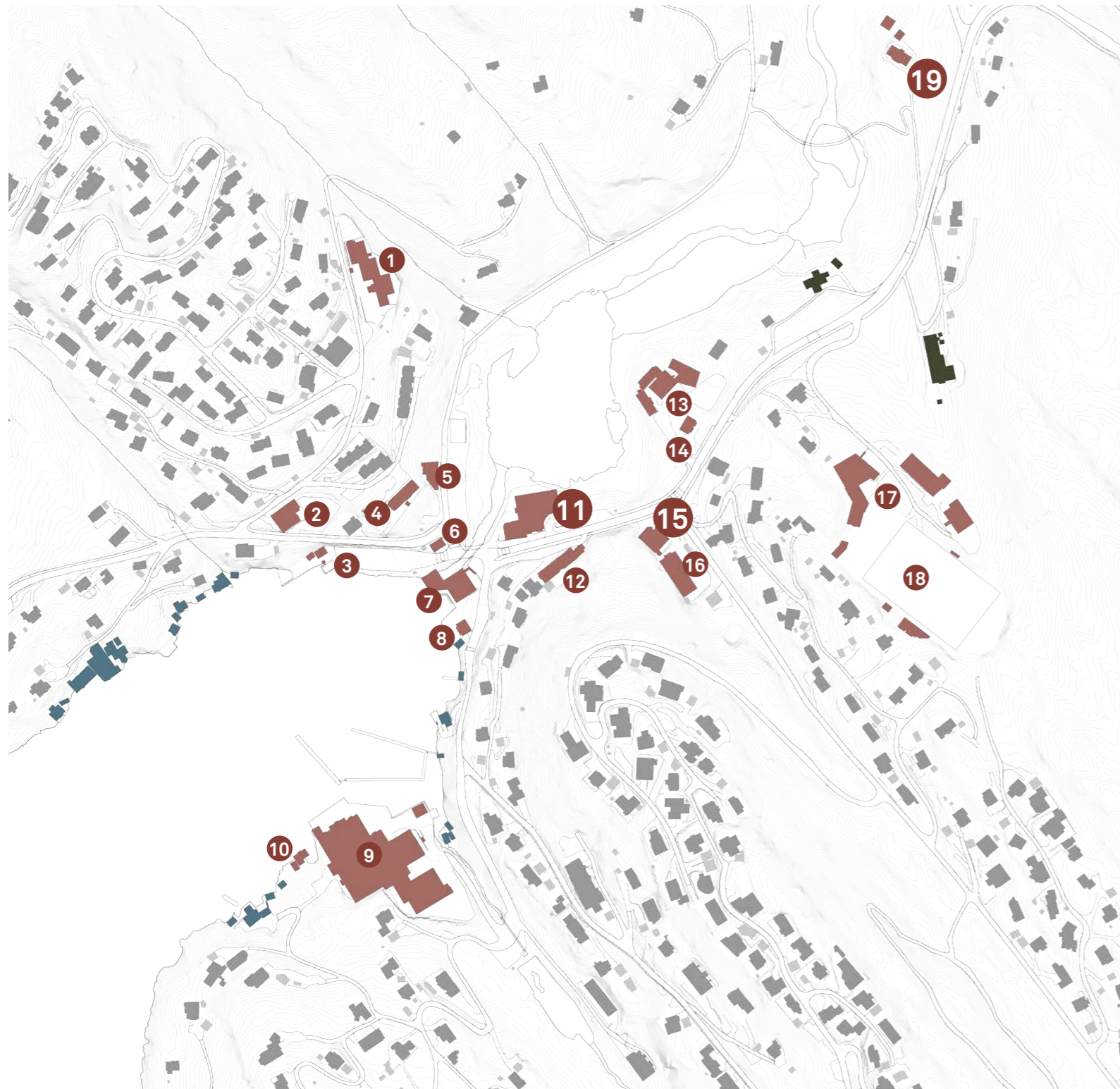
6 Eides Kafe

9 Lerøy Fossen As

Program

🕒 Valestrand 1:5000

11 Butikk

15 Ole Bull Kroa

19 Ole Bull huset

Sentrum

Sentrum i Valestrand er som nevnt tidligere i all hovedsak en gjennomfartsåre for bilen. I dag er også kontakten sentrum har med fjorden dårlig.

Bilgate

Sentrum er en bilvei med fartsgrense på 30 km/t. Det er fortau, og lagt opp til at man kan gå, men det oppleves som et sted som i hovedsak er for bilen. Det mangler steder hvor folk kan oppholde seg over lengre tid.

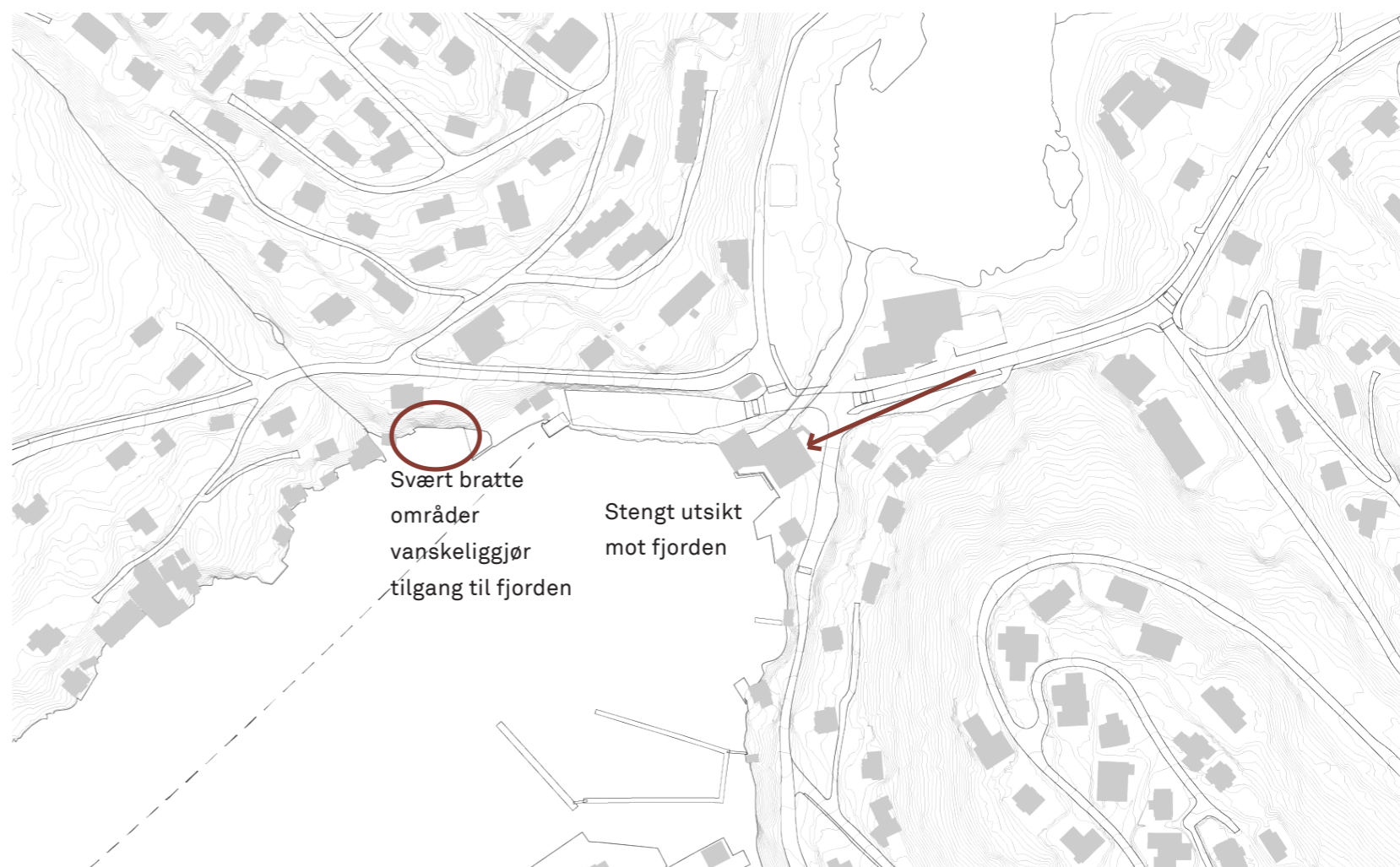
Dette er et problem som det også finnes en vilje til å endre på. Det er planer om å gjøre gaten til en miljøgate. Det er også startet et prosjekt der bygda på dugnad skal lage et oppholdssted nærme kaien.

Lite kontakt med fjorden

Sentrum ligger rett ved fjorden, men dette er ikke noe man merker mye til når man går i sentrum. Det er spesielt en bygning som stenger utsikten til fjorden fra sentrum. Det er først når man kommer ned til kaien at man faktisk ser fjorden og kan oppleve den.

Det er ikke bare et bygg som stenger tilgangen til fjorden. Det er også flere svært bratte områder som vanskeliggjør fysisk tilgang til fjorden.

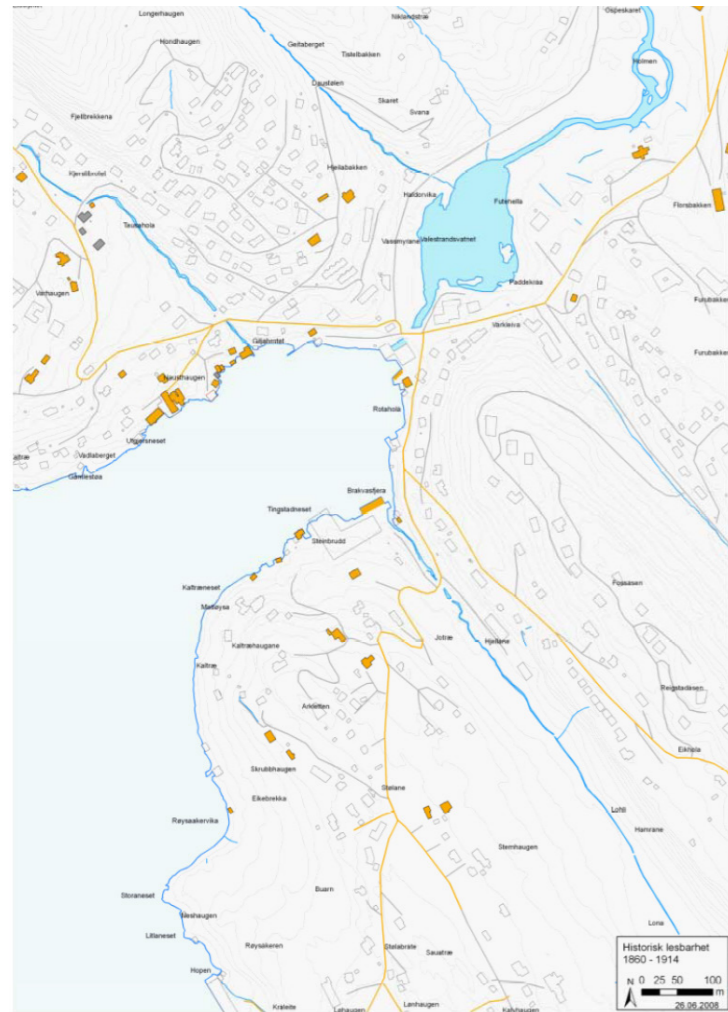
Dette er også et problem som kommunen ser. De har lagt inn forslag om å lage en strandsti for å bedre denne kontakten.

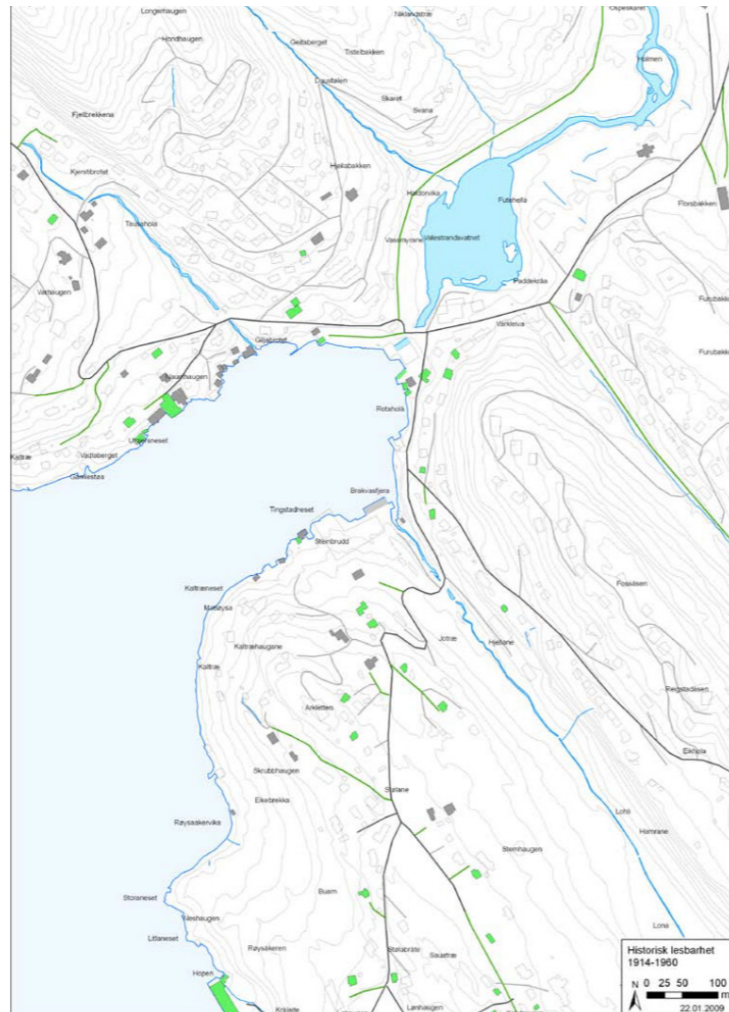
Historisk utvikling

Valestrand har utviklet seg fra en jordbruksbygd, til industribygd i garveriindustrien, og de siste årene har det vært stor boligbygging. På figurene nedenfor kan man se hvordan Valestrand har utviklet seg fra 1850 til i dag. Det er fremdeles mye byggeaktivitet her i dag.

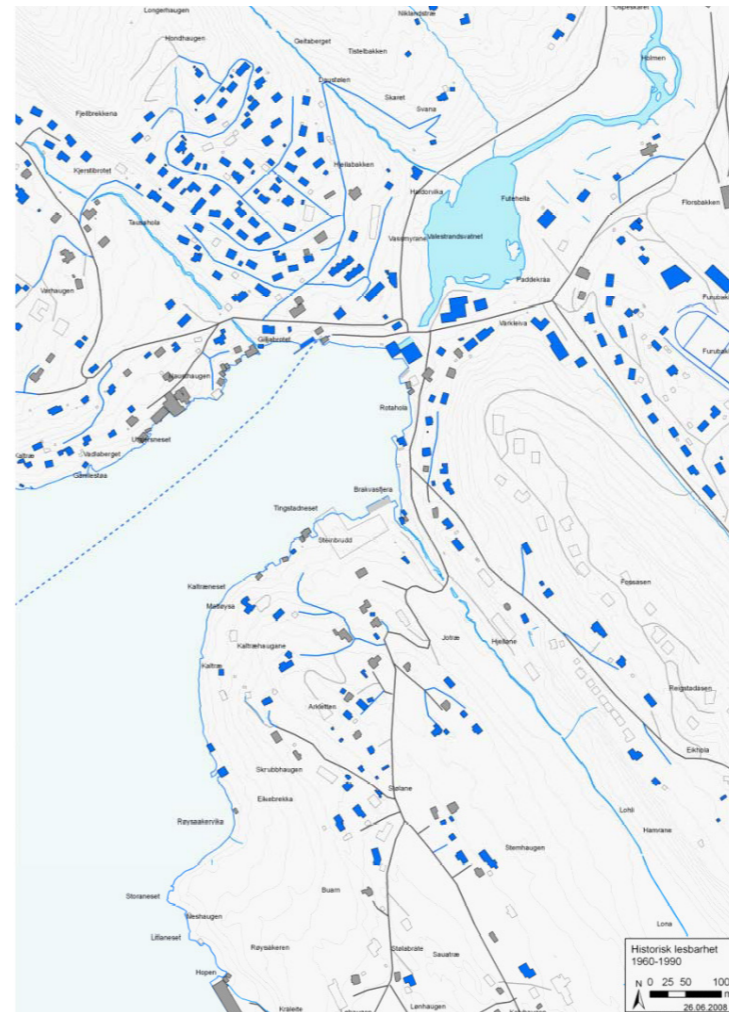
1850 - 1914

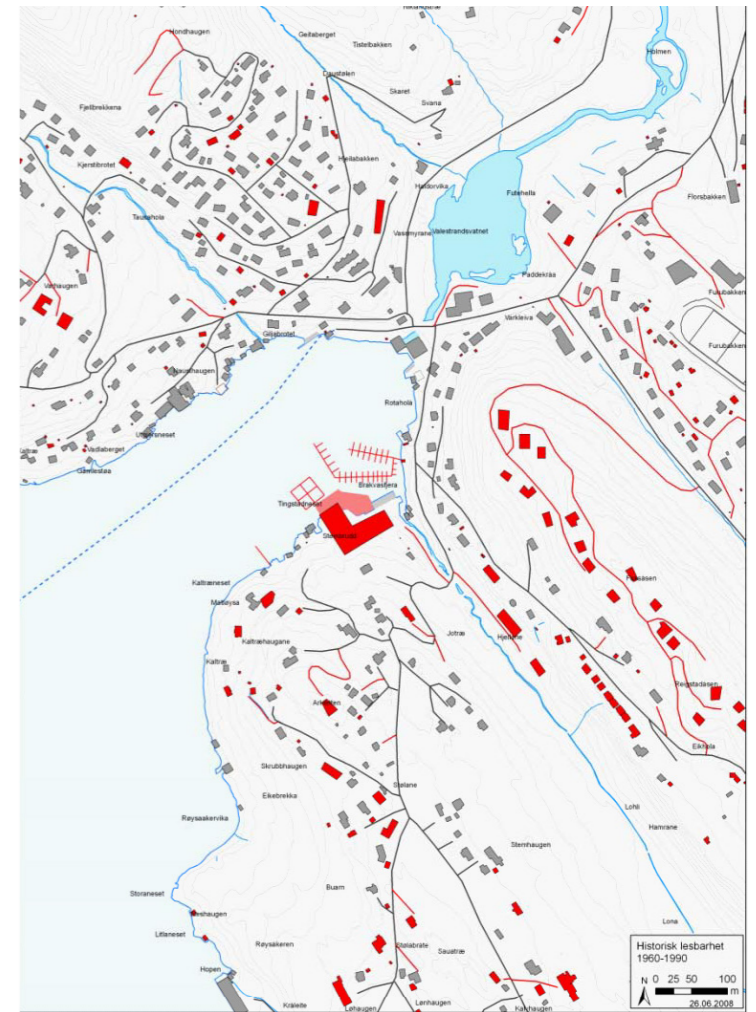
1914 - 1960

1960 - 1990

1990 - 2009

Figurer hentet fra Asplan Viak sin stedsanalyse av Garverimiljøet på Valestrand

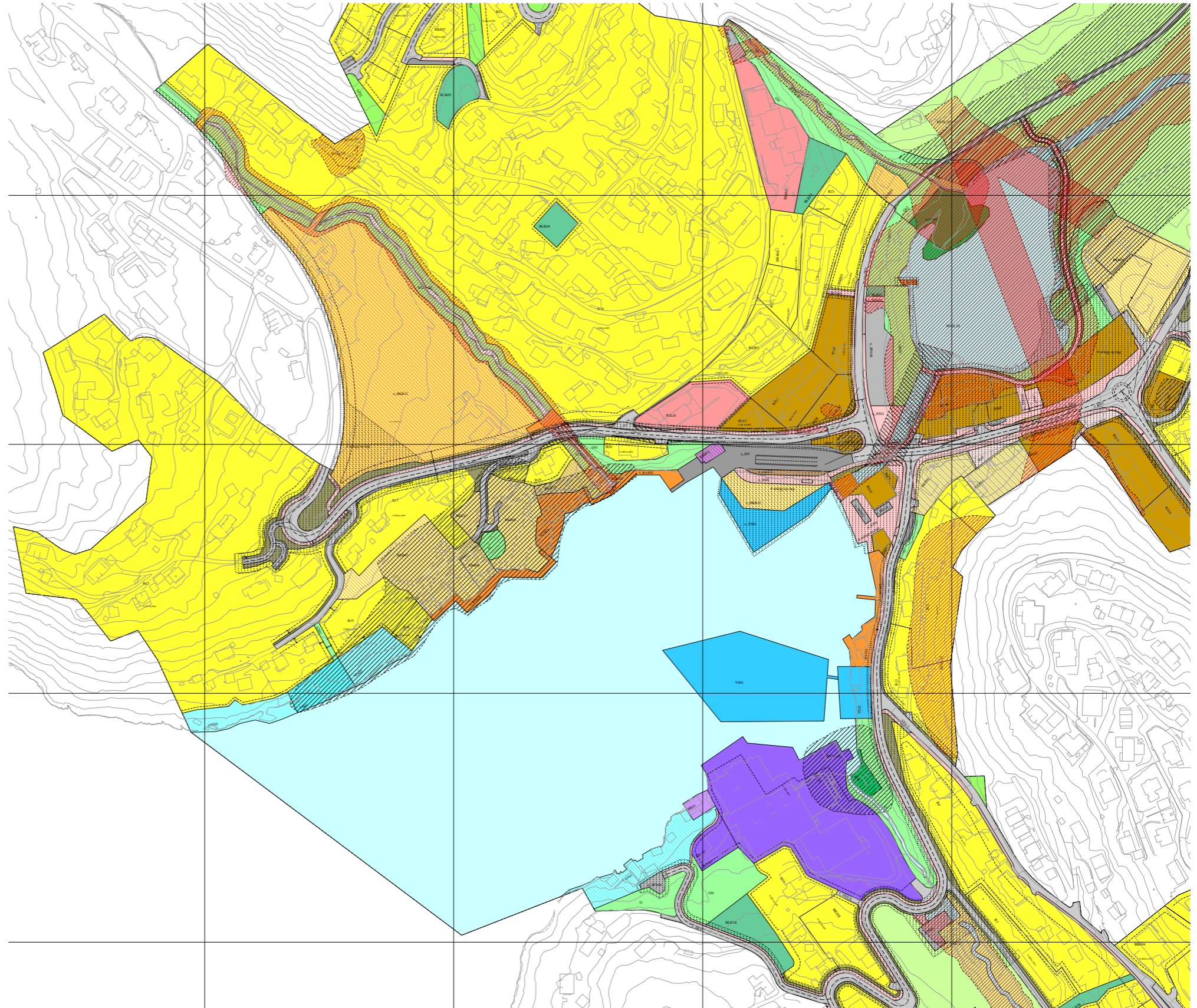
Planlegging i kommunen

Kommunen har flere planer for Valestrand. De ønsker blant annet å styrke sentrum og skape et hyggeligere miljø for fotgjengerene. Der annser også den manglende kontakten med fjorden som et problem. Som en løsning på dette har de lagt inn i reguleringsplanen at det skal lages en strandsti langs fjorden fra kaien til garveriene. Dette er noe de gjerne vil at skal gjennomføres, men de har ikke midler til det per dags dato.

Dette er resultatet fra en workshop med innbyggere som kommunen holdt om forbedringer i Valestrand

- mindre gjennomgangstrafikk i sentrum
- Ny miljøgate for å styrke sentrum
- utvide gangtilbud
- skape tydeligere identitet i bygda
- mangler uformelle møteplasser
- ny bruk rundt Valestrandsvannet
- Opprustning av Garverimiljøet
- mer aktivitet og liv langs sjøen

Kommunens områderegulering

Da vi besøkte Valestrand brukte vi mye tid på å snakke med lokale aktører. Dette er et kort utvalg fra noen vi snakket med.

Boligutvikler

"Et hotell på Valestrand må ha flere bein å stå på. Det burde tilby flere aktiviteter. Da tror jeg det kan være mulig å få til. Noen må prøve, for aktivitet skaper aktivitet!"

På Havråtunet

"De hadde en nøysomhetstenking, om å ikke kaste noe som kan brukes. Det som var slitt ble byttet men resten ble spart selv om det kunne se glissent ut"

Garverieiere

"Vi vet ikke hva vi skal bruke de til. Vi har prøvd mange ganger å finne utviklere, men ingen har til nå ville tatt tak i disse store gamle trebygningene."

Innbygger

"Nei, dere må ikke finne på å bygge noe i de gamle garveriene! De er for gamle og utslitte!"

Reiselivslaget

"Bergen er interessert i å sende noe av turismen ut til områdene rundt. Vi har sett på muligheten for å ha skape mer aktivitet så turistene vil komme, blant annet ved å lage flere arrangement i Ole Bull huset."

Klima

Klimaet på Valestrand kjennetegnes av mye forskjellig vær gjennom året, men mest av alt er det mye regn, som ellers på Vestlandet.

Temperatur

Valestrand ligger i en varmtemperert fuktig klimasone. Det vil si at den varmeste måneden har en middeltemperatur under +22 grader, mens minimum fire av månedene har en middeltemperatur på +10 grader. Gjennomsnittstemperaturen for den varmeste måneden ligger på 17 °C og den laveste, i desember, med 2 °C

Lys

Antall dager med sol i året.
Fjell som lager skygge i sentrumsområdet.
Solhøyde sommersolverv er 53° og vintersolverv er 6°.

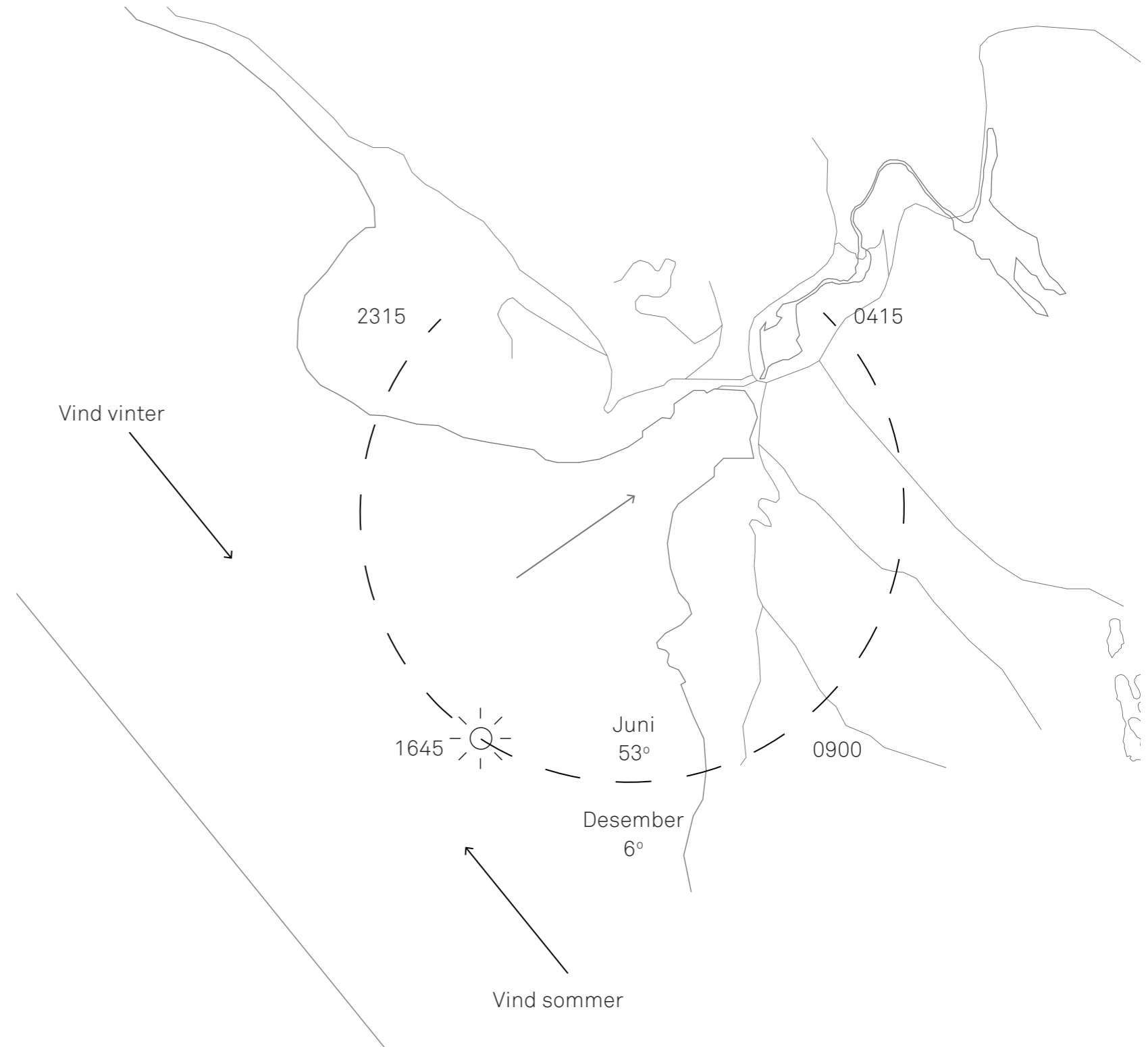
Snø

Ettersom vintrene på Valestrand er milde, er det heller ikke så mye snø. På Valestrand er det i snitt mellom 10-25 dager med snø i året. Ettersom Valestrand ligger nærme fjorden er dette området mildere, men hvis man reiser lenger inn på Osterøy kan man finne godt skiføre i løpet av vinteren

Vind

Vinden følger i hovedsak hovedretningene til landskapet, som er en del av bergensbuene, som går i nord-vestlig retning. Dette er også den samme retningen som fjorden ligger i. Dermed blir det endel vind langs fjorden og gjennom landskapet. På dagen kommer vinden fra nord-vest på sommeren og sør-øst på vinteren. På kvelden og natten kommer den også fra sør-øst, som på vinteren

Valestrand ligger på tvers av landskapet i en liten bukt. Dette fører til at lokale vinder føres mer mot nord-øst.

Klima

Lokalklima

Valestrand er kjent for å ha veldig mye tåke. Tåkefulle morgener er spesielt vanlig. Til høyre er en palett av det ulike været vi opplevde da vi var på Valestrand i Februar.

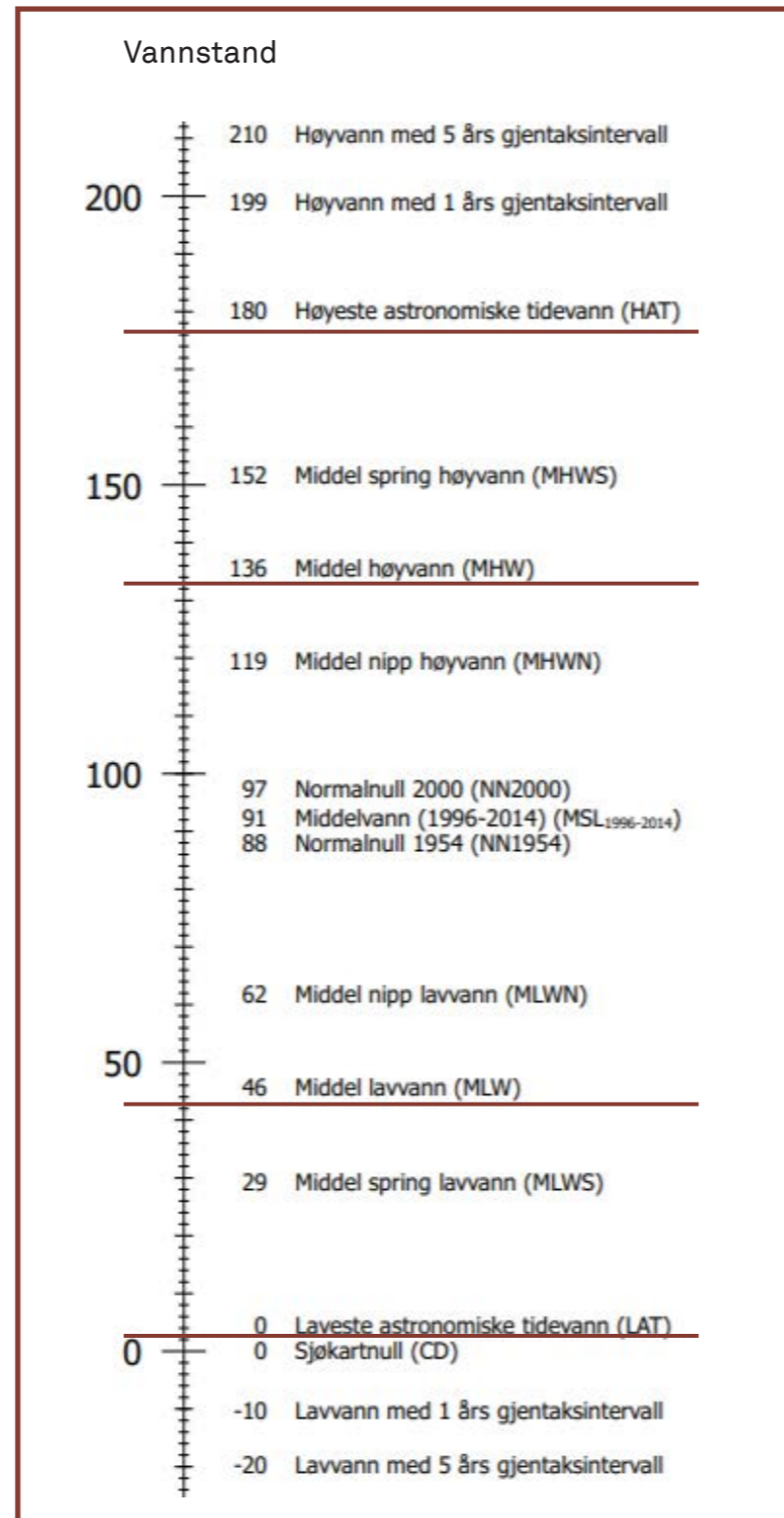
Nedbør

I løpet av ett år kommer det over 2000 mm nedbør hvert år. Dette er typisk for regionen. Gjennomsnittet ligger på rundt 2 200 mm, som gir en månedlig nedbør på rund 188 mm. Den våteste måneden er i desember, men den tørreste er i juni.

Vannstand

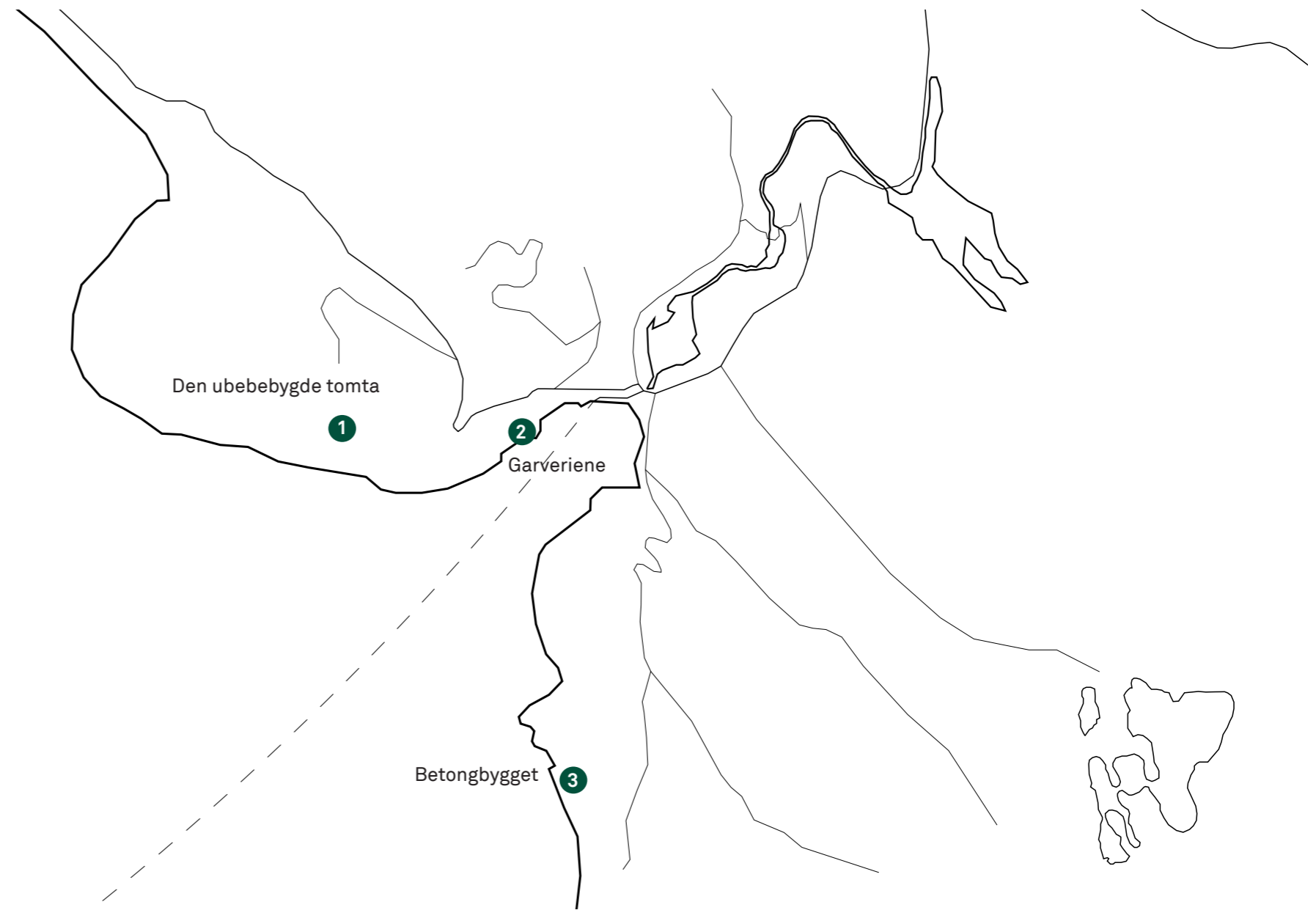
Til høyre er en figur over vannstanden i området.

Til høyre er også et utvalg av været vi opplevde mens vi var en uke på Valestrand i februar.

5 Tomtene

Vi så oss tidlig ut 3 potensielle tomter. De er alle veldig forskjellige, og ligger områder med svært ulike kvaliteter. To av tomtene har spesifikke bygg som kunne tenkes å bli transformert til noe nytt, mens en av tomtene er helt ubebygd.

1 Den ubebebygde tomta

2 Garveriene

3 Betongbygget

Historie og plassering i bygda

1 Den ubebebygde tomta

Historie

Var et skogsområde, hvor deler ble brukt i jordbruk. Skogen er nylig revet, og det er potensiale for ny bebyggelse.

Plassering i bygda

Nord for Valestrand, skjermet for resten av bygda.

Adkomst

Man kan komme inn på tomta fra flere avstikkere fra veien til Hamre, men det veldig kupert terreng og vanskelig å tilrettelegge for bilvei til tomta.

2 Garveriene

Historie

Jacob Nilsens garveri (1) og Mikalgarveriet, ble bygget i henholdsvis 19xx og 19xx. De ble begge brukt til garveri frem til år 19xx. Begge er bygget i tre. De står ubrukte i dag.

Plassering i bygda

Ligger nord i bukta, i Timberdalen
Ligger fint til ved fjorden
Lite natur som omringer stedet
Ferja går rett fremfor garveriene

Adkomst

Veien som fører ned til Garveriene oppleves veldig privat
Potensiell adkomst fra fjorden

3 Betongbygget

Historie

Industribygg i betong, bygget før 1960.
Eier: Helgesen tekniske prosjekt AS, brukt som lagerbygning

” På tomta til Endregarveriet vart det etablert klekkeri og produksjon av laks og aure.”

Før det lå det et par små garverier i bukta.

Plassering i bygda

Ligger for seg selv, sør for Valestrand på Reigstad. Det er en del eldre gårder og eneboliger i nærheten som ligger på høyden bak anlegget.

Adkomst

Dårlig vei for å komme ned til stedet
Eksisterende kaianlegg
Langt fra hovedveien

Potensiale og utfordringer

1 Den ubebebygde tomta

Totalt areal: ca 77000 kvm

Enormt område, begrenset av oss selv. Veldig mange potensielle steder å bygge på.

Potensiale

- Strandsonen til tomta
 - Mulighet til å utnytte fjorden, kan komme til tomta via båt
 - Fin utsikt
- Dalsøkk
 - Er et slakere parti på tomta, som samtidig har fin utsikt som blir innrammet av dalveggene
 - Litt beskytta for vær, men også en naturlig vindtunnell
 - Fører ned mot sjøen
 - Nord-sørvendt
- Hyller i landskapet
 - Flere naturlige hyller, både store og mindre
 - Kan være egnet til å bygge på

Utfordringer

Må begrense vårt eget område
Veldig bratt langs fjorden, må sannsynligvis bygge noe for å komme ned til vannet

2 Garveriene

Totalt areal: ca 2992 kvm

Bygg 1
Areal etasje: ca. 295 (120) kvm
Areal totalt: ca. 1005 kvm
Antall etasjer: 3 (4)

Bygg 2
Areal etasje: ca. 542 (361) kvm
Areal totalt: ca. 1987 kvm
Antall etasjer: 3 (4)

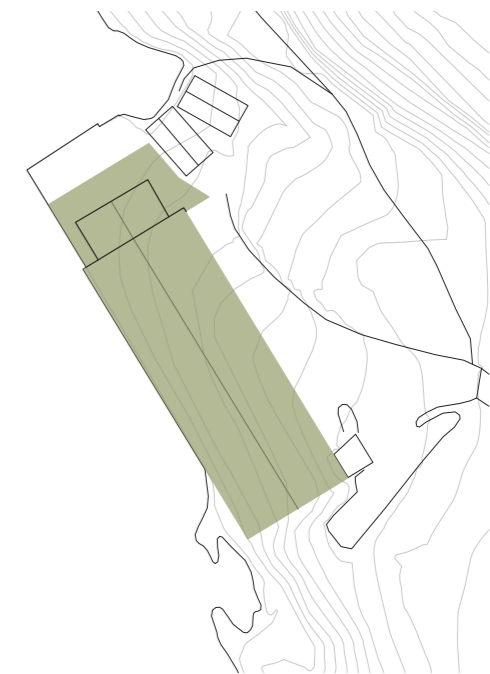
Potensiale

Nærmere sentrum, enklere å få besøk av lokale?
Store åpne lokaler på innsiden
Eierene er interesserte i å ta dem i bruk, men vet ikke hva de kan bruke dem til
Ligger nærmest sentrum av de tre tomtene
En ubebyggt haug ved siden av garveriene, samt en ubebyggt tomt ved fjorden hvor det tidligere sto et garveri

Utfordringer

Arbeid med transformasjon
Bruksbygninger i tre som de siste årene er mindre vedlikeholdt

3 Betongbygget

Totalt areal: ca 2367 kvm

Bygg 1
Areal etasje: ca. 789 kvm
Areal totalt: ca. 2367 kvm
Antall etasjer: 3

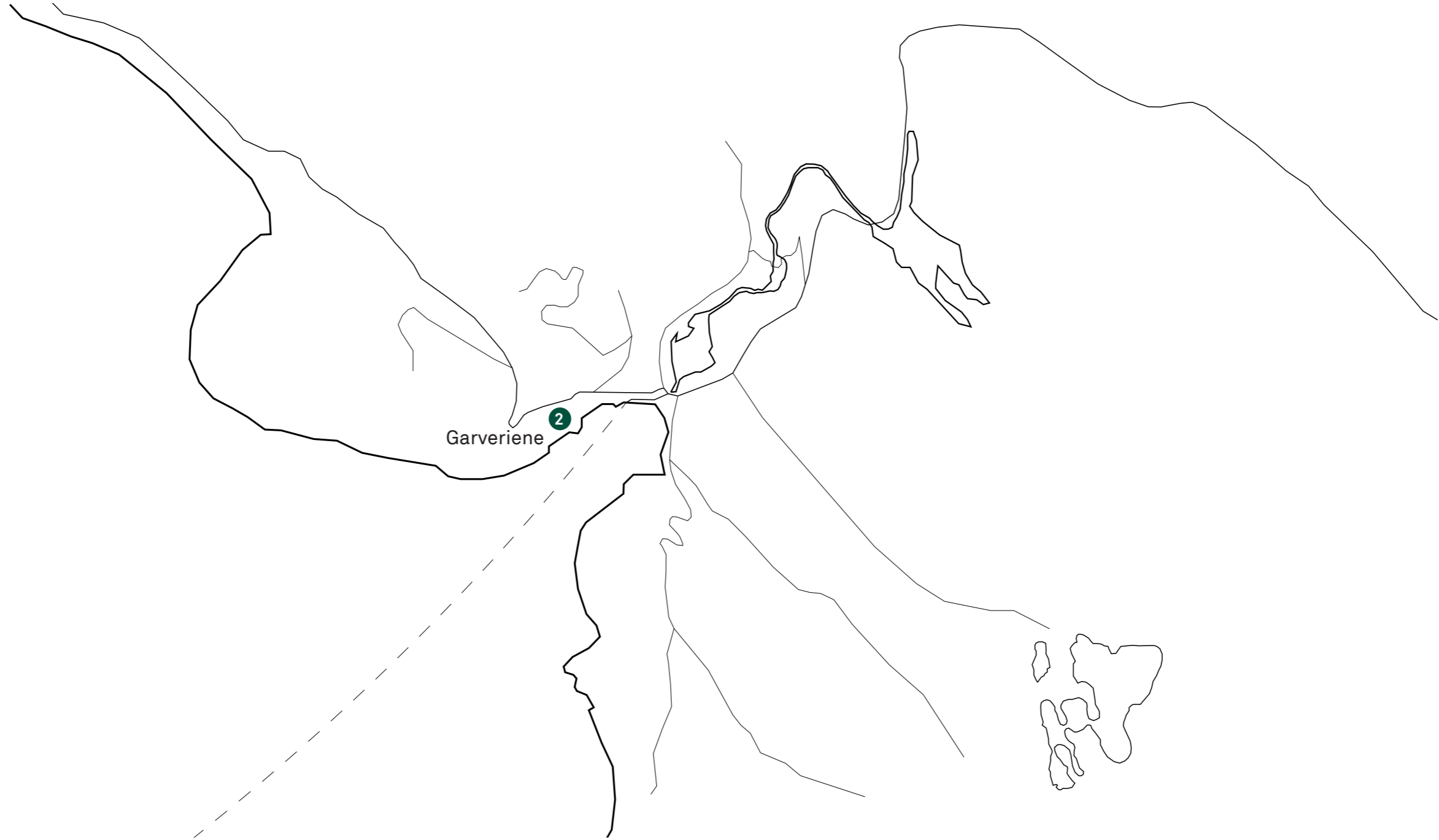
Potensiale

Fin utsikt fra tomta
Nært et badeområde
Solid struktur

Utfordringer

Langt fra sentrum, dårlig adkomst
Ligger i et jordbruksområde som burde bevares

6 Valg av tomt og program

Endelig tomt og program

Vi endte opp med å velge Garveritomta. Denne tomten er nærmest sentrum, har både tomme bygninger og et ubebygget område rett ved dem. Vi ser mye potensiale i koblingen til sentrum,

Program

Gjennom stedsanalysen og intervjuene med de lokale, kom det tydelig frem at hotellet trengte noen flere ben å stå på i forhold til program. Dette vil kunne integrere bygda bedre i hotellet, som kan være et fremmed program i en liten bygd. Å lage et samlingssted der også de lokale kan komme, er noe vi anser som viktig for at hotellet kunne lykkes. Dette kan for eksempel komme i form av en restaurant og selskapslokale, eller et større samlingssted langs strandstien.

Museum har også pekt seg ut som et naturlig program å jobbe med, i de gamle garveriene. Her har Valestrand en historie som i dag ikke fortelles. Dette kan også være grunn for at turister vil besøke stedet.

Programanslag etter stedsanalysen

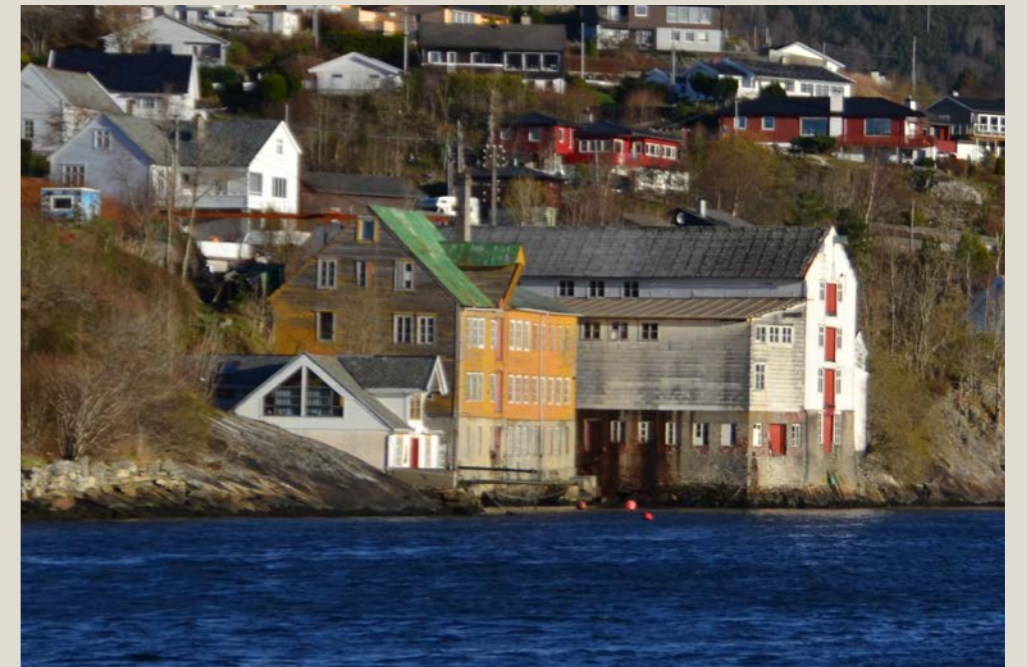
30-50 soveplasser
Restaurant og selskapslokale
Museum
Konferanseareal

Tomta vi endte opp med. Den strekker seg fra kaien og til det siste garveriet.

Bilder av tomta

De ulike stedene

1 Garveriene

2 Den ubebygde haugen

3 Naustene

Bilder av tomta

Utsiktspunkt

Hele tomta har en spesiell kontakt med fjorden, både visuelt og fysisk. Man kan gå ned til vannkanten flere steder. Det er også veldig bratt og stor høydeforskjell andre steder, som går at man kommer opp i landskapet, og får enda bedre utsikt mot fjorden.

Ut i fjorden

Mot andre siden av vågen og fiskefabrikken

Til sentrum

Garveribygningene

Reigstad

Reigstad-garveriet er det siste som var i bruk. Dette kjennetegnes av en stor fasade mot fjorden, med mange vinduer. På innsiden er det fine og luftige rom, med relativt god takhøyde. Tegnene etter industrien er der fremdeles. Det ligger mye utstyr som kan være aktuelt å bruke i et nytt museum.

Rundhovde

Rundhovde-garveriet er det største av de tre garveriene. Det har gavlen mot fjorden, og har ikke like gode lysforhold som Reigstad. Her, som i Reigstad-garveriet, er det også mye utstyr som ligger ubrukt. Alle garveriene bærer preg av at de har blitt bygget i flere trinn, alt ettersom produksjonen økte og de trengte mer plass. Dette er spesielt tydelig i dette garveriene, da tilbyggene ikke er samme størrelse som hovedvolumet.

Det gamle

Det gamle garveriet er det eldste av de tre. Dette er spesielt sammenlignet med de andre, og er sammensatt av flere små bygninger. Den fremste bygningen mot fjorden står på et flott steinfundament, hvor man kan se elva renne under den. Dette ble av Asplan Viak utpekt som et naturlig nytt museum for garveriene.

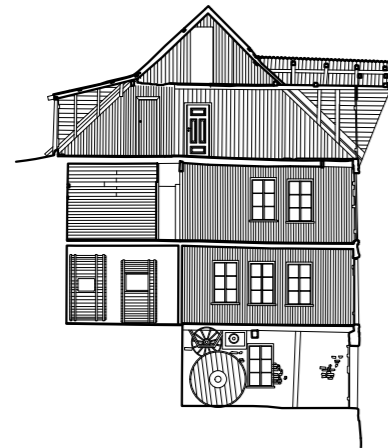
Tegninger av Garveribygningene

Det er interesse for Garveriene også fra museumsmiljøet. Museussenteret i Hordaland dokumenterte i 2015 garveriene på Valestrand med punktskyaserscanning. Videre tegnet Marcin Gladki plan, snitt og fasader av dem. Tegningene viser noen vakre bygninger med stort potensiale.

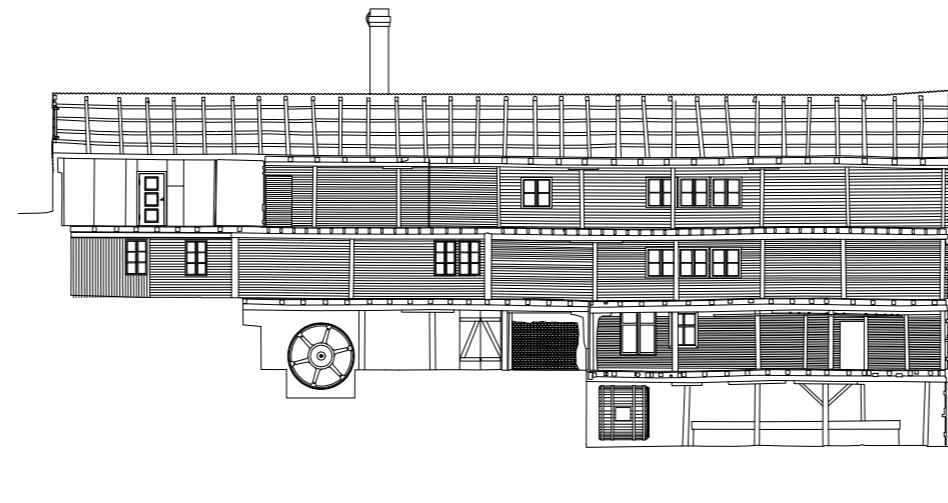
I snittene og planene på neste side ser man godt hvordan bygningene ligger seg i landskapet. Mot fjorden er det veldig bratt enkelte steder, og dette reflekteres i grunnflaten til de enkelte planene. De ligger seg inntil landskapet der de kan.

Tegningene viser også at dette er brukte bygninger. Det er mye skeivheter og det vil være et stort arbeid å sette dem i stand.

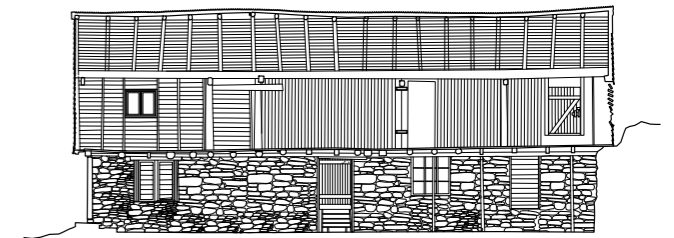
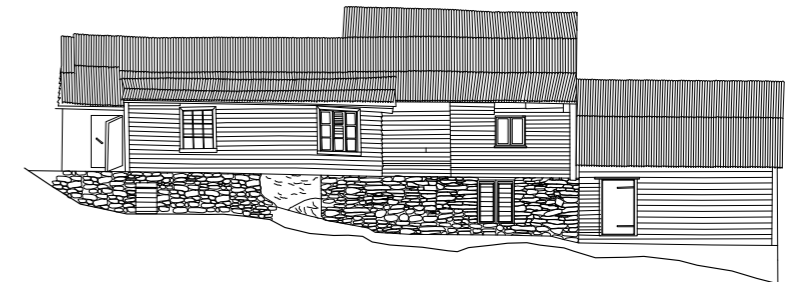
Reigstad

Rundhovde

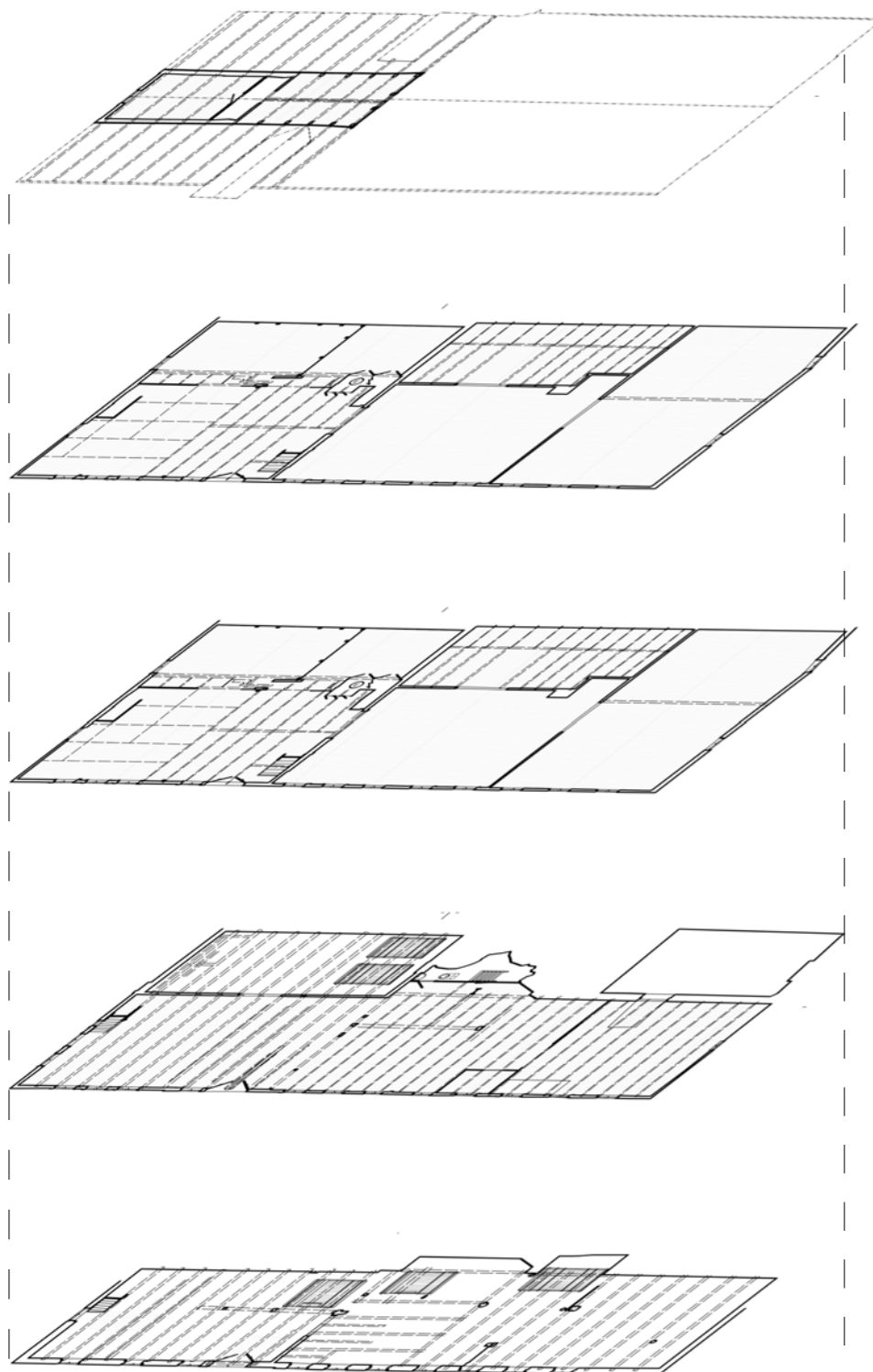

Det gamle

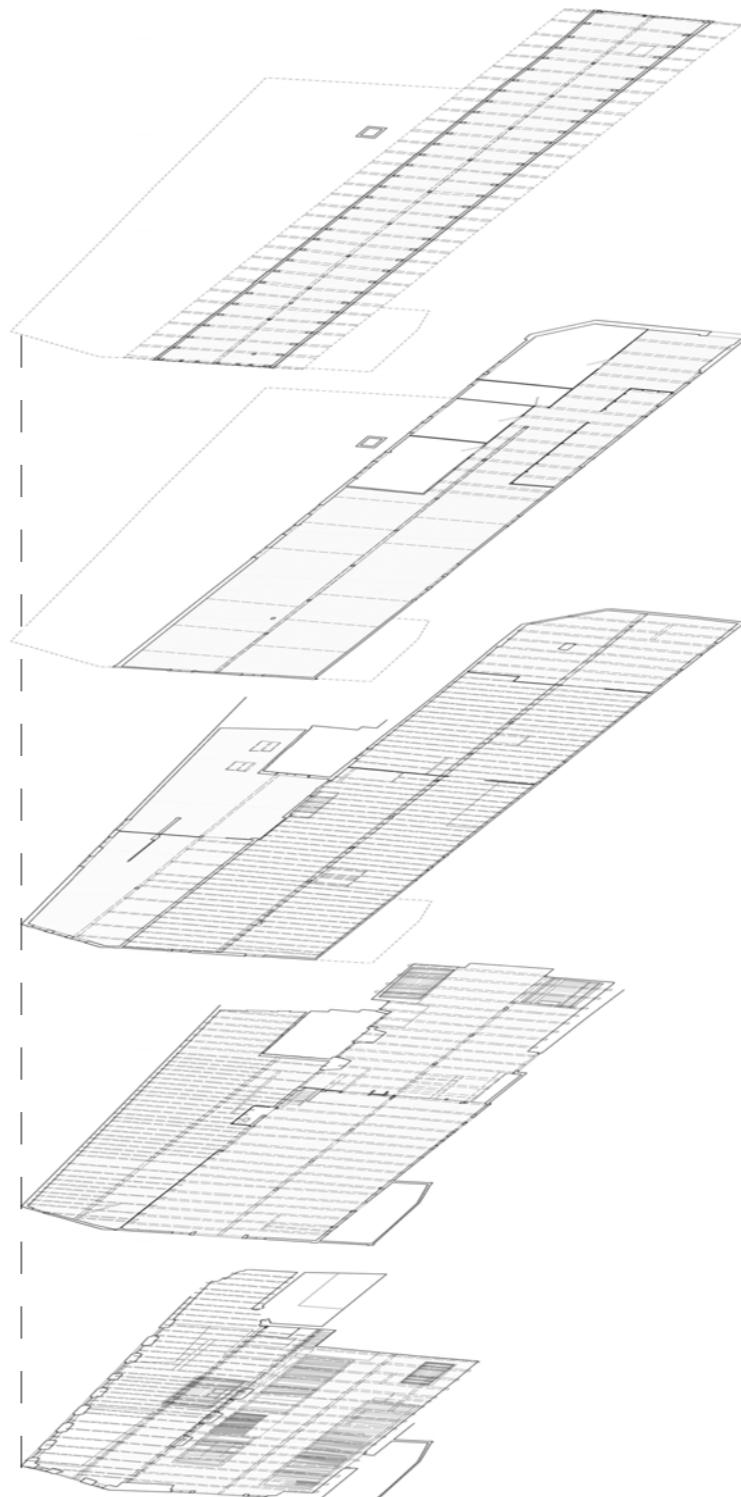

Tegninger av Garveribygningene

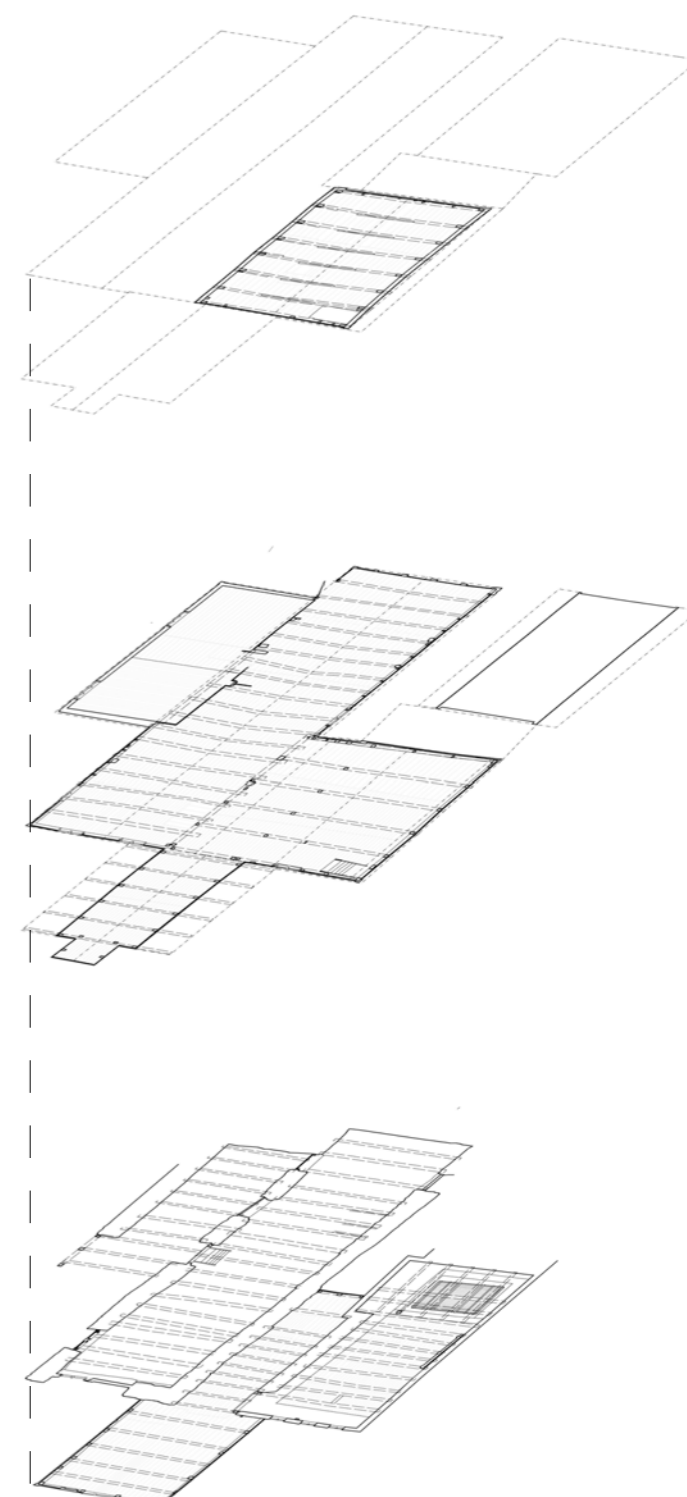
Reigstad

Rundhovde

Det gamle

Pågående prosjekt i området

Riving og gjenoppbygging av et Garveri

Det finnes et ønske om å bruke dette området, både som nevnt tidligere av kommunen, men også av lokale aktører. Det lokale firmaet Arkoconsult AS har kjøpt det første garveriet langs vannkanten fra kaien, og skal bruke dette som kontorlokaler.

Garveriet selv var i så dårlig stand at de skal rive dette og bygge det opp igjen, samt legge til en mer moderne del.

De skal også starte på strandstien som kommunen har planlagt, og forbinder dermed garveriområdet til sentrum via vannkanten.

Dette viser at det er en vilje og et ønske blandt de lokale om å utvikle bygda videre, og ta i bruk noe som tidligere var en stor del av Valestrand, men som nå står og forfaller.

Et av garveriene får nytt liv

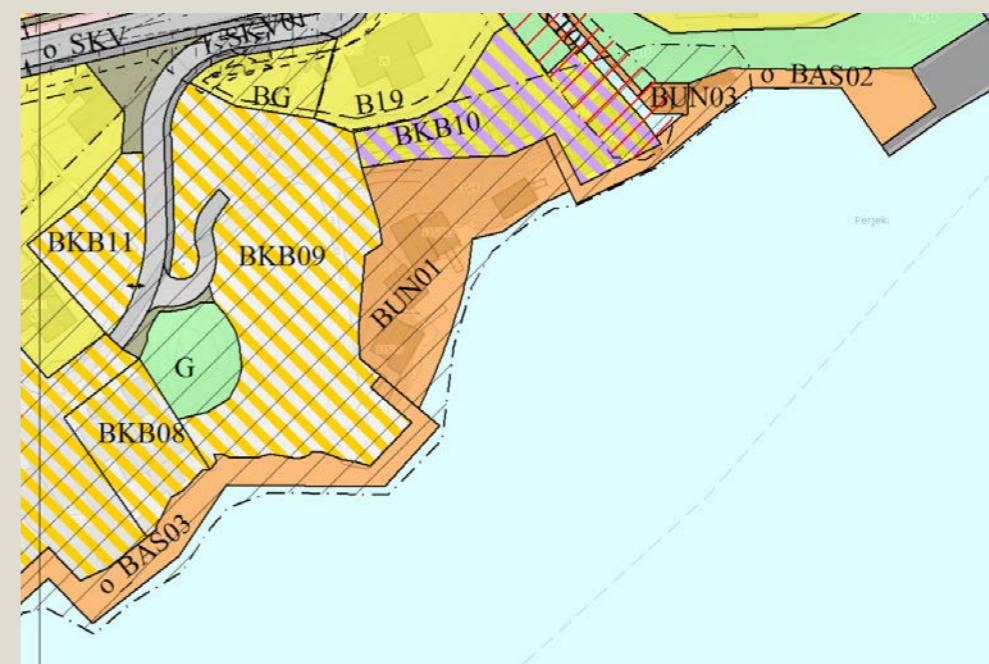

Det eksisterende garveriet ved naustene. Dette har nylig blitt revet, og arbeidet med det nye bygget er i gang.

Slik skal det nye bygget se ut. Dette skal etter planen stå ferdig i 2021.

Strandstien blir startet på

Dette er kommunens planer for strandstien.

Slik skal starten av strandstien som leder opp til det første garveriet se ut. Den ender rundt hjørnet til Garveriet og går det over til land.

7 Referanseliste

Litteratur

Airbnb, Inc. (2020) *Opphold i Vestland*. Tilgjengelig fra: https://www.airbnb.no/s/Vestland--Norge/homes?tab_id=home_tab&refinement_paths%5B%5D=%2Fhomes&source=structured_search_input_header&search_type=search_query&query=Vestland%2C%20Norge&checkin=2020-06-05&checkout=2020-06-13&adults=1&place_id=ChIJv16rc8s5FkYR0wJbXfdDQg0 (Hentet 26. januar 2020)

Alver Hotel (2020). *Velkommen til Alver Hotel*. Tilgjengelig fra: <https://www.alverhotel.no/> (Hentet: 25. januar 2020)

Asplan Viak AS (2009) *Stadsanalyse Valestrand – Garverimiljøet 2009*. Tilgjengelig fra: <https://www.asplanviak.no/prosjekt/10397/> (Hentet: 28. januar 2020)

Bjørnafjorden Hotell (2020). *Unike opplevelser*. Tilgjengelig fra: <https://www.bjornafjord.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Fjordslottet Hotell (2020). *Ei historisk oppleving*. Tilgjengelig fra: <http://www.fjordslottet.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Glesvær Rorbu AS (2020). *Glesvær Rorbu*. Tilgjengelig fra: <http://www.glesverrorbu.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Lauvøy Feriesenter (2017). *En unik perle på Askøy*. Tilgjengelig fra: <https://www.lauvoy.no/> (Hentet: 25. januar 2020)

Osterøy Ferjeselskap AS (2020) *Om oss*. Tilgjengeleg fra: <http://osteroy-ferjeselskap.no/om-oss/> (Hentet: 20. februar 2020)

Osterøy Kommune (2018) *Om kommunen*. Tilgjengelig fra: <https://www.osteroy.kommune.no/om-kommunen/> (Hentet: 20. januar)

Panorama Hotell & Resort (2020). *Panorama Hotell & Resort*. Tilgjengelig fra: <https://www.panoramahotell.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Roede, L. (2004). *Grindbygg og bindingsverk*. Bygningsarkæologiske studier, 2001/2002.

Røyrane, E. & Apneseth, O. (2017). *Av stein*. Leikanger: Skald.

Røyrane, E. & Apneseth, O. (2018). *Klyngetunet : den norske landsbyen*. Leikanger: Skald.

SeNorge (2020). *Vær, vann, snø, klima*. Tilgjengelig fra: http://www.senorge.no/index.html?p=senorgeny&st=snow&fbclid=IwAR1DZtle-rO2RBmqFo7Ccu7TJAtHqboCiwnc90gHAewmiNt88vshlLS_kk (Hentet: 28. januar)

Skjerping Gård (2008) *Welcome to Skjerping Farm at Osterøy*. Tilgjengelig fra: <http://www.skjerping.net> Hentet: 25. januar 2020)

Skre, B. & Havråtunet, Stiftinga. (1994) *Havråboka : saga om ein gammal gard på Osterøy*. Osterøy: Stiftinga Havråtunet.

Solstrand Hotell & Bad (2020). *Om Solstrand*. Tilgjengelig fra: <https://solstrand.com/no/om-oss> (Hentet: 25. januar 2020)

Sotra Rorbusenter (2020). *Welcome to Sotra Rorbusenter, Norway!* Tilgjengelig fra: <https://www.rorbusenter.com> (Hentet: 25. januar 2020)

Statistisk sentralbyrå (2020) *Kommune Osterøy (Vestland)*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/kommunefakta/osteroy> (Hentet: 01. februar 2020)

Thorsnæs, G. (2019). *Osterøy*. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/Oster%C3%B8y> (Hentet: 15. april 2020)

VestTrade AS (2020). *Overnatting*. Tilgjengelig fra: <http://www.vesttrade.no/index.cfm?id=62482> (Hentet: 25. januar 2020)

Visit Osterøy (2020). *Mellom fjord og fjell*. Tilgjengelig fra: <http://visitosteroy.no/> (Hentet 20. januar 2020)

Ågotnes Hotell (2020). *Velkommen til Ågotnes Hotell*. Tilgjengelig fra: <https://agotneshotell.no/> (Hentet: 25. januar 2020)

Bilder

Alle bildene som ikke er markert med opphavssted er tatt av Ellen Margrethe Romsaas og Mari Mostrøm Nilssen.

Aalborg, O. I. (2013) *Havråtunet i Sørfjorden*. [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: https://no.wikipedia.org/wiki/Fil:Havr%C3%A5tunet_i_S%C3%B8rfjorden.jpg (Hentet: 13. mai 2020)

Alver Hotel (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.alverhotel.no/> (Hentet: 25. januar 2020)

Arkoconult AS (2019) *Tegninger av Garveriet* [digitale tegninger] Fått tilgang til fra Arkoconult.

Barsnes, H (2016). *Hånipa*. [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://peakbook.org/no/peakbook-element/53276/no/H%C3%A5nipa.html> (Hentet: 13. mai 2020)

Bertelsen, R. (2017). *Kossdalen*. [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: https://www.bygdanytt.no/magasin/i/mmGjq/haarnaalssvingane-i-kossdalen?spid_rel=2 (Hentet: 13. mai 2020)

Bilder fra Osterøy hentet fra digitalt museum (2020) [digitaliserte fotografier] Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/search/?q=oster%C3%B8y> (Hentet: 13. februar 2020)

Bruviknipa (2018) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://tilvalestrand.no/blogg/topp-tur-pa-osteroy> (Hentet: 13. mai 2020)

Fjordslottet (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <http://www.fjordslottet.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Gjestetun (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.bjornafjord.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Hamre Kyrkje (2016) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.hamregrendaskule.no/blogg/21122016-flott-fullsett-hamre-kyrkje> (Hentet: 16. april 2020)

Kartverket. (2020). *Ortofoto* [digitaliserte kart]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgeskart.no/> (Hentet: 14. januar 2020)

Lauvøy Feriesenter (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.booking.com/hotel/no/lauvoy-feriesenter.no.html> (Hentet: 25. januar 2020)

Marcin Gladki (2015) *Tegninger av Garveriene* [digitale tegninger], Fått tilgang til fra Museumssenteret i Hordaland.

Mjøsvågen (2019) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <http://visitosteroy.no/oster%C3%B8y-brosjyre-2019.html> (Hentet: 17. januar 2020)

Osterøy (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.expedia.no/Ostery.dx6154374?gallery=open> (Hentet 16. april 2020)

Osterøy Minihotell (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.booking.com/hotel/no/ostera-y-minihotell.no.html> (Hentet: 25. januar 2020)

Panorama Hotell (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.panoramahotell.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Rorbu Type B (2020) [digitalt bilde]. Tilgjengelig fra: <http://www.glesver-rorbu.no> (Hentet: 25. januar 2020)

Skjerping Gård (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.booking.com/hotel/no/skjerping-gard.no.html> (Hentet: 25. januar 2020)

Solstrand Hotell & Bad (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://www.booking.com/hotel/no/solstrand-bad.no.html> (Hentet: 25. januar 2020)

Sotra Rorbuserter (2020) [digitalt bilde]. Tilgjengelig fra: <https://www.rorbuserter.com> (Hentet: 25. januar 2020)

Steindal, A. (2014) *Osterøy Museum*. [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/011085441580/osteroy-museum> (Hentet: 13. mai 2020)

Ågotnes Hotell (2020) [digitalt bilde] Tilgjengelig fra: <https://agotneshotell.no/> (Hentet: 25. januar 2020)